Cyan Magenta Yellow Black

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Голос України

№ 95 (3345)

СЕРЕДА 26 травня 2004 року

Мелодії Буковинського краю

Так називався творчий звіт майстрів мистецтв і художніх колективів Чернівецької області

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Чернівчани розвіяли мій стереотип про те, що творчі звіти — це пережиток минулого (інакше цим не міг би захоплюватися увесь зал національного палацу «Україна»). Те, що представив у Києві Буковинський край, було потужне, якісне і цікаве.

(Закінчення на 6-й стор.).

СПОДІВАЮСЯ, ДО ЗИМИ НЕ ДОЖИВУ

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Людмила Миколаївна мешкає в дворі будинку номер 6 по вулиці Василенка в Києві. Свого будинку корінна киянка не має.

— Він був, — згадує жінка. — Я колись жила на вулиці Михайлівській. 34 роки пропрацювала брошурувальницею на поліграфічному комбінаті «Київська правда». Ось і пенсію заробила...

Людмила Миколаївна стверджує, що пенсію вона одержує за місцем нинішнього проживання. Приносить її прибиральниця з місцевого магазину прямо на диванчик просто неба, де бабуся мешкає разом зі своїми кішками. Її підгодовують жалісливі люди з усієї округи. З одним із покровителів бездомної киянки ми розговорилися і з'ясували, що вона оселилася в цьому дворі років два тому. Дивно, але за цей тривалий період жінка похилого віку, а точніше, її спосіб життя не привернув уваги ні міліції, ні соціальних служб.

Як же Людмила Миколаївна Горева опинилася на старості років просто неба? Жінка на цю тему говорити не бажає. А той самий чоловік із сусіднього будинку, котрий періодично підгодовує бабусю, поділився деякими чутками про долю мешканки двору. За його словами, Людмила Миколаївна жила разом зі своєї сестрою десь на бульварі Лепсе. Родичка померла і Горева опинилася за дверима... Узимку бездомна жінка ночує в під'їзді, а влітку на старих диванних подушках у дворі. Днями їй виповнився 71 рік.

— Ніяк померти не можу, — зітхає Людмила Миколаївна. — Сподіваюся, до зими не доживу...

P. S. ***Редакція сподівається, що після цієї публікації долею літньої бездомної киянки зацікавляться державні служби і забезпечать Людмилі Горевій нормальні людські умови життя.***

Дні «Голосу України» на берегах Черемошу і Пруту

Сьогодні розпочинаються дні «Голосу України» в Чернівецькій області. У рамках акції відбудуться зустрічі творчого десанту «ГУ» на чолі з заступником головного редактора Віталієм Суддею з колективами підприємств, установ та організацій Буковини: з машинобудівниками, колективом відомого на всю Україну ВАТ «Цегельний завод № 3», професурою і студентами Буковинської державної медичної академії, дирекцією і підприємцями найбільшого в регіоні Калинівського ринку. Заплановано також зустрічі журналістів парламентської газети з керівниками районних відділень зв'язку та листоношами із врученням заохочувальних премій. Газетярі також ознайомляться з проблемами та умовами утримання засуджених у Сокирянській колонії. Матеріали про дні «Голосу» в Карпатському краї читайте у наступних номерах нашої газети.

«Швидкі» стануть прудкішими

Тридцять ключів від нових «УАЗів» з повним комплектом медичного устаткування отримали міські й районні лікарні найвіддаленіших регіонів півострова. Кожен автомобіль вартістю 30 тисяч гривень надійшов у дар від Міністерства охорони здоров'я України. Невдовзі на черзі — отримання «ГАЗелей», «Соболів» і «Мерседесів», що за оснащенням і швидкістю надання допомоги відповідатимуть кращим стандартам. На розвиток кримської медицини з держбюджету виділили п'ять мільйонів гривень, які заплановано витратити на технічне переобладнання сільських лікарень, **повідомляє наш власний кореспондент Віктор ХОМЕНКО.**

Фестиваль етнічних театрів

У Мукачевому вже уп'яте проходить міжнародний фестиваль етнічних театрів «Етно-Діа-Сфера».

Закарпатський глядач зустрінеться з майстрами сцени київських театрів — Державного академічного драми і комедії, Молодого театру, Єврейського молодіжного «Сім стільців», Кримськотатарського музично-драматичного, Німецького державного драматичного, русинського театру «Дядя» із Сербії, Білоруського державного театру драми і музики. Закарпаття представляють обласний Угорський драмтеатр із міста Берегова та Закарпатський український музично-драматичний театр.

А розпочався фестиваль театралізованою шоу-програмою на міській площі, **повідомляє наш власний кореспондент Іван ГУДЗОВАТИЙ.**

У НОМЕР

Мережа дитячих оздоровниць зростає

Оздоровчі табори Миколаївської області готові прийняти перших відпочиваючих. У більшості з них заїзди — з першого червня, а деякі вже відчинили двері. А загалом нинішнього літа в області працюватиме 627 дитячих оздоровчих закладів, тоді як торік їх було 552. Плановано оздоровити 64300 школярів. На оздоровчу кампанію виділено понад 10,3 мільйона гривень, зокрема 3,6 мільйона залучених коштів, **повідомляє наш власний кореспондент Олена ІВАШКО.**

ОФІЦІЙНО

НАТО потрібно лише 24 години

Рішення про те, на якому рівні відбудеться засідання Україна—НАТО в Стамбулі, прийнято

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Учора про це заявив Президент Парламентської асамблеї НАТО Даглас Беройтер, який перебував з візитом у Києві, на спільній прес-конференції з Головою Верховної Ради України Володимиром Литвином. Однак хто саме представлятиме Україну в Стамбулі, пан Беройтер не сказав, заявивши, що все стане відомо впродовж дня.

(Закінчення на 2-й стор.).

Уроки математики від КС

Учора Конституційний Суд України відповів на запитання Президента , пов'язані з положенням Конституції, за яким він може достроково припинити повноваження Верховної Ради, якщо протягом тридцяти днів однієї чергової сесії пленарні засідання не можуть розпочатися.

Як вважає КС , «протягом тридцяти днів» треба розуміти як перебіг тридцятиденного строку підряд, тобто в календарних днях. Обчислення строку починається із дня, коли заплановані пленарні засідання однієї чергової сесії не змогли розпочатися, а якщо останній день строку припадає на вихідний, святковий або інший неробочий день, то днем його закінчення є наступний робочий день. Виникнення у Президента України права на дострокове припинення повноважень парламенту пов'язане не з кількістю пленарних засідань, а з кількістю днів, протягом яких пленарні засідання не можуть розпочатися. А фраза «пленарні засідання не можуть розпочатися» означає, що пленарні засідання ВР не можуть розпочатися через недодержання порядку роботи ВР, встановленого Конституцією і Регламентом ВР, що унеможливлює здійснення парламентом конституційних повноважень єдиного органу законодавчої влади в Україні.

БЛІЦОПИТУВАННЯ — ЛЬВІВ

Чи підтримує держава книговидавця?

Василь Войтович, головний редактор державного спеціалізованого видавництва «Світ»:

— Слово «підтримка» звучить як насмішка. Видали підручники на замовлення Міністерства освіти, а з нами не розрахувалися. Тепер ми в боргу перед друкарнями.

Ольга Огризло, директор Української книгарні:

— Ситуація — приречена. Від 1 січня книжки подорожчали на 60 відсотків, і тепер наші покупці не можуть придбати їх на свою зарплату. У Росії — ренесанс, за державної підтримки книжки видають великими тиражами.

Ярослав Коцур, директор Львівської обласної державної бібліотеки для юнацтва:

— Маємо 20 тисяч читачів. Торік на поповнення фондів отримали 15 тисяч гривень, цього року — ні копійки.

Марта Т., студентка Львівського училища культури і мистецтв, 15 років:

— Професія бібліотекаря, на жаль, непопулярна. Мала зарплата, невисокий престиж. Хто прищеплюватиме любов до книжки?

Розпитувала Оксана ТЕЛЕНЧІ.

НАМ ПРО НАС

Будьте доступніші

Шановні кореспонденти не тільки «Голосу України»! Звертаюся до всіх вас із одним-єдиним проханням: пишіть простіше, не засмічуйте мову масою іноземних слів, значення яких багато хто не розуміє. Адже газету читають не лише освічені політологи, а й пересічні громадяни. Непогано було б запровадити рубрику пояснень іноземних слів, які отримали у нас прописку, або ж робіть виноску наприкінці вашого матеріалу з роз'ясненням цих самих слів.

І. ЗАДЕСИНЕЦЬ, інвалід Великої Вітчизняної війни.

Люджа
Сумської області.

День передплатника на Дніпропетровщині

Завтра, 27 травня, обласна дирекція «Укрпошти» проводить на Дніпропетровщині День передплатника.

Поштамти Дніпропетровська, Кривого Рогу, Павлограда, Дніпродзержинська і Нікополя, усі інші міські та районні вузли зв'язку, численні поштові відділення урочисто і радісно, просто приязно зустрічатимуть тих, хто бажає передплатити улюблені газети на друге півріччя. Зокрема і всіх шанувальників та читачів, давніх і нових друзів «Голосу України». А НА ТИХ, ХТО ОФОРМЛЯТИМЕ ЗАВТРА ДОСТАВКУ НАШОЇ ГАЗЕТИ НА ПОШТАМТІ МІСТА ДНІПРОПЕТРОВСЬКА (просп. Карла Маркса, 62), ЧЕКАТИМУТЬ ЩЕ Й ПРИЄМНІ СЮРПРИЗИ — СУВЕНІРИ ВІД «ГОЛОСУ УКРАЇНИ». Це футболки і кепки, термоси та запальнички, рулетки і ручки тощо.

Запрошуємо і завтра, і в будь-який інший, зручний для шановних мешканців Дніпропетровської області день передплатити й читати і в наступному півріччі газету «Голос України».

ПЕРЕДПЛАТИВ І ВИГРАВ!

З «Ворсклою» жити – на плечах не носити

Йдеться про водяний насос «Ворскла» виробництва ВАТ «Полтавський завод «Електромотор». Та спочатку — про нашого передплатника з 1991 року, полтавця Григорія Онищенка, якому пощастило виграти цю дорогу й потрібну в господарстві річ. Як заохочувальний приз від «Голосу України».

Завітавши до полтавського корпункту, Григорій Миколайович зазначив, що кращої газети, ніж «Голос України», для нього немає. Колектив «Голосу України» вважає своїм рідним і бажає всім подальших творчих успіхів.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

Фото Миколи БЕЗНОСА.

На знімку: щасливий володар заохочувального призу — водяного насоса «Ворскла», полтавець Григорій Онищенко.

Уряд має намір обмежити експорт нафтопродуктів усупереч проханням виробників. Зниження експорту має забезпечити український ринок пальним і знизити ціни

ОФІЦІЙНО

НАТО потрібно лише 24 години

(Початок на 1-й стор.).

Учора, поки верстався номер «ГУ», на жаль, так і не вдалося довідатися суті рішення НАТО. Сподіваємося, що сьогодні воно вже усім відоме і зустріч у Стамбулі пройде все-таки на найвищому рівні.

А левову частку часу переговорів Володимира Литвина з Дагласом Бероштером було присвячено обговоренню проведення виборів в Україні. Президент ПА НАТО заявив, що ВР, на його думку, справді приділяє цьому питанню велику увагу. «Безперечно, вільні, чесні й прозорі вибори вітатиме вся світова спільнота, і це вплине на швидкість просування України до НАТО», — сказав Даглас Беройтер, підкресливши, що Брюссель з інтересом стежить за реформами, які здійснюються в Україні, зокрема військовою, «проте для вступу до НАТО та ЄС так само важливі економічні й політичні реформи».

У свою чергу, Володимир Литвин наголосив, що «не можна призупинити життя, зокрема відносини України з європейськими та євроатлантичними структурами, до завершення президентських виборів». «Це було б помилкою», — упевнений глава українського парламенту.

Журналісти і так і сяк намагалися все-таки довідатися, що ж нас чекає в Стамбулі. Зрештою Президент ПА НАТО зізнався, що «є певна неузгодженість серед країн НАТО стосовно України, і якби ми обговорювали це питання 24 години, то, можливо, нарешті дійшли б консенсусу». На це Володимир Литвин заявив, що «істина не з'явиться і за 24 години, якщо вона не з'явилася дотепер». «Нам потрібен саміт на найвищому рівні. Не можна виштовхувати Україну, від цього ніхто не виграє. На те, що відбувається, треба дивитися об'ємно, перспективно, а не чекати завершення виборів, щоб потім усе починати з чистого аркуша. Я гадаю, у великій політиці це неприпустимо», — зауважив Голова ВР.

До речі, невизначеною є позиція НАТО не тільки стосовно України, а й стосовно Іраку. США давно наполягають на конкретизації її ролі в Іраку, однак Брюссель ще не прийняв жодних рішень. Відповідаючи на запитання «ГУ», Даглас Беройтер сказав: «Є застереження і деяка стриманість щодо ролі НАТО в Іраку. Я вважаю, поки що НАТО повинна підсилити свої сили в Афганістані та Косово, аби досягти там цілковитої стабільності».

Яна СТАДІЛЬНА.

Кошти від приватизації — вкладникам Ощадбанку

У ДЕПУТАТСЬКИХ ГРУПАХ І ФРАКЦІЯХ

Нинішній рік, імовірно, може стати знаковим для вкладників колишнього Ощадбанку СРСР: на розгляд Верховної Ради України подано законопроект, який визначає нове і досить вагоме джерело поповнення бюджетних витрат на компенсацію знецінених заощаджень клієнтів цього банку. Ініціатор та один із співавторів законопроекту народний депутат, співголова депутатської групи «Демократичні ініціативи — Народовладдя» Богдан Губський запропонував спрямувати на це 97 відсотків «надпланових» коштів, одержаних від цьогорічної приватизації держмайна. На думку народного обранця, активне залучення до приватизації великих промислових підприємств дає всі підстави стверджувати про істотні перевершення обсягу надходжень, передбаченого Законом «Про Державний бюджет на 2004 рік». Лише приватизація «Криворіжсталі» орієнтовно перевищить цей показник майже на 900 мільйонів гривень. Відтак ці та інші додаткові кошти можна цілком безболісно для бюджетного балансу витратити на часткове погашення боргу перед ошуканими вкладниками Ощадбанку СРСР. Як зауважив Богдан Губський, нинішні узаконені джерела покриття цієї заборгованості — 500 мільйонів гривень на рік — не витримують критики, бо без додаткових фінансових вливань розтягнуть процес приблизно на двісті років.

За словами Богдана Губського, його законопроект дає змогу істотно поліпшити реальну платоспроможність найнезахищеніших соціальних верств населення — літніх людей. Від цього, переконаний народний депутат, виграє і держбюджет, оскільки отримає певну частку компенсаційних виплат у вигляді податків і зборів.

Адвокат «Сільських вістей» — їхні передплатники

Учора о 9.30 Апеляційний суд Києва почав розгляд скарги редакції «Сільських вістей» на рішення Шевченківського райсуду про закриття газети за розпалювання міжнаціональної ворожнечі. Нагадаю, рішення про закриття газети прийняла суддя Шевченківського суду Ірина Саприкіна в порядку цивільного судочинства за позовом керівника Антифашистського комітету пана Шлаєна до автора «антисврейських», на його погляд, статей професора Василя Яременка та газети, що їх надрукувала.

Ще задовго до призначеного часу під стінами Апеляційного суду розпочався багатолюдний мітинг на підтримку наймасовішої опозиційної газети. Із «Сільськими вістями» солідаризуються політики, колеги-журналісти і передплатники, які приїхали сюди з різних областей України. І це найкраща «адвокатська колегія» для підсудної газети.

Антифашистський комітет проводив альтернативний мітинг на Софіївському майдані, але тривав він недовго, можливо, тому, що, вочевидь, звезена на протест молодь не зовсім розуміла мету своєї участі. Принаймні на запитання автора цих рядків, що тут відбувається, кілька учасників мітингу відповіли, що не знають, а ще кілька — що тут «щось пов'язано з антисемітизмом». То це зібралися антисеміти? Навпаки — семіти.

Засідання суду також почалося з казусу. Головуюча на процесі Т. Кухарська чомусь змусила переписати присутніх на засіданні журналістів. Хоча не пояснила, якою нормою і якого закону це передбачено, якщо процес відкритий. Як пожартував колега А. Бень, оскільки журналісти не належать ні до «фашистів», ні до «антифашистів», то їх і беруть на облік.

Народний депутат Юрій Кармазін попросив суд розглядати справу в юридичній площині, не відвертаючи уваги на те, що не має жодного стосунку до суті процесу. Відомий в Україні адвокат Тетяна Монтян вважає: «Не можна в порядку цивільного судочинства встановлювати наявність чи відсутність складу злочину. Для того, щоб закривати газету за розпалювання міжнаціональної ворожнечі, спочатку потрібно було порушити за фактом публікації Яременка кримінальну справу, провести досудове слідство, під час якого виявити причетність до злочину осіб та притягнути їх до відповідальності. А потім передати справу до суду та дочекатися, коли набуде законної сили вирок. І лише після цього можна порушувати питання про закриття газети».

Коли друкуються ці рядки, судове засідання ще триває. Як і мітинг солідарності з «СВ». Рух по Володимирській від Михайлівської до Софіївської площі припинено.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

У КОМІТЕТАХ ВР

Новий етап і адаптації, і боротьби

«Круглий стіл» під назвою «Проблеми адаптації українського законодавства до законодавства Європейського союзу» провели спільно Комітет Верховної Ради з питань європейської інтеграції та Інститут соціально-економічних стратегій. З недавнім прийняттям закону України, який затвердив загальнодержавну програму «європеїзації» національного законодавства, робота комітету виходить на новий рівень, наголосив його голова Борис Тарасюк.

— Проте постає природне запитання: чи варто нам обговорювати це тоді, коли в Ялті зустрічаються чотири президенти й вирішують, як, фактично, адаптувати українське законодавство до законодавства Росії? — зазначив він. Борис Тарасюк сам на це і відповів: «Розпочинається новий етап адаптації українського законодавства до європейських стандартів і новий етап боротьби за утвердження європейського вибору України. Від того, наскільки нам вдаватиметься виконувати своє завдання, не в останню чергу залежатиме й те, витримає наша держава курс на євроінтеграцію чи її буде переведено в русло євразійської інтеграції».

Жодних заперечень проти такої постановки питання не було, отож під час «круглого столу» відбулася фахова дискусія, участь у якій узяли народні депутати, члени науково-експертної ради при Комітеті ВР з питань європейської інтеграції, представники уряду, зарубіжні експерти. Вони обговорили роль та завдання комітету в умовах, що склалися, наголосили на важливості підвищення правової культури населення й окремо підкреслили роль недержавних наукових та аналітичних центрів у підвищенні обізнаності суспільства щодо європейських цінностей і стандартів.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.

За борги із зарплати нестимуть персональну відповідальність

Стан виконання плану дій уряду з погашення заборгованості із зарплати та реалізації державної та регіональних програм зайнятості було обговорено на спільному засіданні Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці й колегії Міністерства праці та соціальної політики.

Як наголошували у своїх виступах голова парламентського комітету Василь Хара та міністр Михайло Папієв, останнім часом заборгованість із виплати зарплати зменшилася. Станом на 1 березня нинішнього року вона становила майже 1,8 млрд. грн. Протягом 2003 року борги зменшилися приблизно на 15 відсотків. Найпроблематичнішою залишається ліквідація заборгованості у вугільній галузі та сільському господарстві. Борги із зарплати шахтарям становлять понад 30 відсотків від загальної заборгованості по Україні та майже 50 відсотків загальної суми боргу в промисловості. Хоча порівняно зі станом на березень минулого року вони зменшилися на 25,5 млн. грн. Заборгованість у сільському господарстві становить 13,5 відсотка від загальної суми боргу по Україні. Порівняно з минулим роком борги селянам зменшилися приблизно на 40 відсотків (164,4 млн. грн.).

На думку виступаючих, на погашення заборгованості із зарплати позитивно вплинуло прийняття програми діяльності Кабінету Міністрів України. Найвищих темпів ліквідації боргів за період реалізації цієї програми досягли Закарпатська, Рівненська, Полтавська області та Київ. Водночас найнижчі темпи розрахунків із боргами у Луганській області, АР Крим та Севастополі.

Про реалізацію державної та регіональних програм зайнятості населення в АР Крим та Миколаївській області у 2003 році доповів заступник міністра праці та соціальної політики України Георгій Галицької. Він, зокрема, відзначив, що у результаті вжитих заходів було збережено тенденцію до поліпшення ситуації на ринку праці, яка намітилася в попередні роки.

У спільному рішенні йдеться про персональну відповідальність за стан виплати зарплати та погашення заборгованості з неї міністра праці та соціального захисту АР Крим, начальників головних управлінь праці та соціального захисту, головних державних інспекторів праці в регіонах. А також наголошується на потребі вжити заходів, які забезпечили б погашення заборгованості із зарплати на підприємствах, у промисловості та сільському господарстві протягом цього року.

Вл. інф.

Зміни чекають не лише на Господарський кодекс. Дістанеться й Цивільному

Комітет із питань правової політики Верховної Ради України вирішив створити робочу групу для підготовки законопроекту про повне і системне узгодження Цивільного і Господарського кодексів України. Так народні депутати збираються запобігти виникненню колізії норм, що у результаті може призвести до різного правового регулювання однакових суспільних відносин на практиці. Щоб запобігти цьому, планується одночасне внесення коректив до тексту обох кодексів. За словами голови комітету Василя Онопенка, внесення змін до Господарського кодексу обумовлене приведенням деяких положень Господарського кодексу у відповідність з нормами Конституції України, необхідністю узгодження норм Господарського кодексу з нормами Цивільного кодексу України. Так, наприклад, Цивільним кодексом встановлюються ширші умови відкриття банківських рахунків, ніж у Господарському кодексі. Також ЦК встановлюються порядок і форми здійснення розрахунків, види безготівкових розрахунків, а згідно з ГК встановлення порядку відкриття рахунків, форм і порядку здійснення розрахунків покладається на Національний банк України. Істотні розбіжності є також у питанні досудового врегулювання спорів, обмежень підприємницької діяльності депутатів і посадових осіб органів державної влади та деяких інших.

Оскільки сьогодні в комітеті є чотири законопроекти з цього питання, було прийнято рішення підготувати на розгляд Верховної Ради єдиний законодавчий акт.

Наталя ГЕЛЕТКО.

Насвистування про любов

Вам доводилося освідчуватися у коханні та розмовляти з обранкою чи обранцем мовою свисту? А танцювати без упину навколо вогнища на лівій нозі? Ось дівчата і хлопці китайської народності «і» провінції Юнань висловлюють свої почуття саме так. Звісно, це один із багатьох давніх народних звичаїв Піднебесної, з якими могли ознайомитися українські глядачі під час відкриття Днів культури Китаю в Національній опері України. А справжнім відкриттям для непосвячених у стародавні китайські традиції стало те, що в чоловічих танцях так багато елементів, подібних до українського гопака!

І хоча в України та Китаю справді давні культурні зв'язки, Дні китайської культури проходять у нашій країні вперше. У 2002 році своє мистецтво представляли в різних містах Піднебесної українські митці, тепер мешканці Києва й Одеси протягом двох тижнів зможуть ознайомитися з «духовною оперою» народності Дун, творчими здобутками художнього колективу провінції Юнань, шедеврами сучжоуської вишивки та переглянути кілька китайських кінострічок — «Весна у містечку», «Аромат гірського чаю», «Разом із тобою» та інші, які відтворюють сучасне соціальне обличчя Китаю. «Ця мистецька акція сприятиме пожвавленню гуманітарних зв'язків, зміцненню дружби й добросусідства між двома народами», — йдеться у привітанні до китайських митців Президента України Леоніда Кучми. А щоб надати цим словам конкретики, Міністр культури України Юрій Богуцький і заступник міністра культури Китайської Народної Республіки Чан Кежень підписали угоду про створення Спільної українсько-китайської комісії з питань співробітництва у сфері культури.

Юліана ШЕВЧУК.

Фото Олександра ВОСКРЕСЕНСЬКОГО.

На знімках: Надзвичайний і Повноважний Посол КНР в Україні Яо Пейшен; під час концерту.

Крізь віки чути лише письмена...

ПАМ'ЯТЬ

За традицією День слов'янської писемності та культури відзначали на факультеті філології та журналістики у Херсонському державному університеті.

— Майбутні фахівці, що обрали слово для своєї професійної діяльності, мають усвідомлювати історичну місію братів Кирила і Мефодія, що 12 століть тому створили слов'янську абетку, — зазначає незмінний організатор заходу викладач кафедри мовознавства Жанна Красножан.

На факультеті філології та журналістики відбулася також презентація книжки «Поетика Яра Славутича» (упорядник кандидат педагогічних наук, доцент Іван Лопушинський). Видання про творчість українського письменника-емігранта підготували провідні вчені університету, **інформує наш власний кореспондент Алла Брусилова з Херсона**.

А в Криму Дні слов'янської культури і писемності, **як повідомляє наш власний кореспондент Віктор Хоменко**, триватимуть цілий тиждень. У містах і селах півострова відбудуться понад 50 мистецьких подій, святкові літургії у храмах.

На знімку: «жива абетка» від Кирила та Мефодія.

Фото Алли БРУСИЛОВОЇ.

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про дострокове припинення повноважень народного депутата України Злочевського М. В.

Відповідно до пункту 1 частини другої статті 81 Конституції України Верховна Рада України **постановляє**:

Припинити достроково повноваження народного депутата України ЗЛОЧЕВСЬКОГО Миколи Владиславовича, обраного від багатомандатного загальнодержавного виборчого округу, Соціал-демократична партія України (об'єднана), у зв'язку з його особистою заявою про складення ним депутатських повноважень.

Голова Верховної Ради України В. ЛИТВИН.

м. Київ,
20 травня 2004 року.
№ 1728-IV.

СПОРТ

Звідусіль

Велоспорт. Перегони «Джиро д'Італія». І після 15-го етапу цих престижних змагань у рожевій майці лідера виступає українець Ярослав Попович. Ще один наш співвітчизник — Сергій Гончар — другий.

Фехтування. Конегліано (Італія). Міжнародний турнір шаблістів. Командний турнір виграла збірна України. У фіналі наші «козаки» перемогли команду Угорщини — 45—40.

Теніс. Париж. Відкритий чемпіонат Франції. Українки Тетяна Перебийніс і Юліана Федак вийшли до другого кола турніру. Тетяна сенсаційно легко здолала сіяну під номером 24 знаменитy Олену Докич (Сербія і Чорногорія) — 6:4, 6:1. А Юліана впоралася з італійкою Марою Сантанело — 6:3, 6:1.

Футбол. Як повідомила прес-служба ФК «Байєр» (Німеччина, Леверкузен), нападник збірної України Андрій Воронін підписав з цим клубом річний контракт. Футболіст уже отримав від тренера своєї нової команди індивідуальне завдання на відпустку. «Байєр» посів третє місце в чемпіонаті бундеслiги і здобув путівку до кваліфікаційного раунду Ліги чемпіонів.

Комітет арбітрів ФФУ призначив головним арбітром на фінальний матч Кубка України між донецьким «Шахтарем» і дніпропетровським «Дніпром», котрий відбудеться 30 травня на столичному НСК «Олімпійський» (початок о 17.00), киянина Сергія Шебека (ФІФА). Йому асистуватимуть Микола Даневич (Київ) і Андрій Звєрев (Київська область), резервний арбітр — Олег Орєхов (Київ).

В. Б.

Йшли старшокласники в атаку

ФОТОРЕПОРТАЖ

У Новоазовському районі (Донецька область) відбулася військово-патріотична гра «Майбутній воїн», яка зібрала сотні учасників — команди 18 шкіл району.

— Такі змагання, починаючи з 2001 року, проводять уп'яте, — розповідає один з організаторів, уродженець цих місць і депутат облради Віктор Безчастний. — Років

двадцять тому підростаюче покоління активно брало участь у «Зірниці». Вже в наш час, завдяки тому, що ідею гри підтримав голова райдержадміністрації Олександр Куркчі, відбулося її відродження під новою назвою. І сьогодні є чудова можливість прилучати підлітків до здорового способу життя, виховувати почуття патріотизму, взаємовиручки, відповідальності за спільну справу.

Старшокласники продемонстрували стройовий вишкіл і спортивну підготовку. А завершальний, найвидовищніший етап — тактичні навчання — відбувся у балці Широкій, де юноармійці нещодавно йшли в атаку, крізь димову завісу штурмуючи висоту.

...Після штурму недавніх суперників швидко примирила польова кухня, де пропахлі димом і добре-таки стомлені бійці смакували солдатську кашу. Потім суворе, але справедливе журі назвало найсильніших. Перше місце посіли учні Новоазовської загальноосвітньої школи № 1, яким було вручено перехідний кубок і подарунки. Втім, призів у різних номінаціях було чимало. Судді окремо відзначили і двох дівчат, які є капітанами своїх команд. За традицією, що склалася найкращі юнармійці із різних міст і районів Донеччини приймають участь у обласних змаганнях «Майбутній воїн».

Дмитро ЛЮБЧЕНКО.
Фото автора.

НАМІРИ

Закордон запакує й заморозить?

34 проекти для спільної діяльності було запропоновано представникам посольств 16 іноземних держав, що відвідали Херсонщину для знайомства з краєм. Серед тих, що мають привабити капітал в економіку області, — виробництво гофротари, розроблення та встановлення вітроенергетичних станцій, перероблення овочів та фруктів з глибоким замороженням тощо.

Алла БРУСИЛОВА.
Херсон.

ДИВОСВІТ

Лелеки на церкві

На Георгіївській церкві, що входить до складу Державного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви» у селі Пляшева Радивилівського району, поселились лелеки. Явище, кажуть люди, дуже рідкісне. Місцеві ченці пробували відвадити птахів від пам'ятки архітектури, намостивши гніздо на сусідньому дереві. Але пернаті улюблені знову і знову поверталися на дах старої церкви і звідти спостерігають за панорамою поля, де 353 роки тому боролись і полягли за волю українські козаки.

Численні туристи, які відвідують заповідник, милуються на лелек, і, звичайно ж, Георгіївську церкву, яка не має аналогів. Вона — тризрубна, побудована у стилі українського бароко, поширеному в Україні у XVII—XVIII століттях. Дві складові частини храму — церква та бабинець — просто неба, а на його фасаді — одноярусний іконостас із царськими вратами. Весь простір над ним в арці заповнює картина «Голгофа», написана І. Іжакевичем на металевих листах. Перед входом — саркофаг з останками загиблих козаків.

Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.

У СВІТ!

Тернопільщина енциклопедична

Тернопільська область, поки що єдина в Україні, матиме свій енциклопедичний словник. Потреба назріла, адже книга «Тернопільська область» у серії «Історія міст і сіл УРСР» вийшов понад тридцять літ тому. Видавництво «Збруч» уже друкує перший том енциклопедії, що вийде наприкінці травня тиражем тритисячним накладом. А всього їх буде три. Заступник голови редколегії, керівник редакційно-видавничої групи Богдан Мельничук припускає: може бути і четвертий том — доповнень і додатків.

Словник висвітлює всі сфери життя Тернопільщини: природу, господарство, історію, літературу, освіту, науку, мистецтво, звичаї і традиції, пресу, спорт. Широко представлені діячі української та інших культур — уродженці краю і ті, чия доля пов'язана з ним.

Як каже Б. Мельничук, під час роботи доводиться відкривати цілі нові пласти, скажімо, повстанську сторінку історії краю. Дуже допомогли земляки з-за кордону. Добре прислужився в роботі особистий архів Б. Мельничука, який він збирав чверть століття. А ще групі довелося витримати справжню битву з ревними «ревізорами», які вимагали мало не зовсім викреслити «радянську епоху». Та з історії, як і з пісні, слів не викинеш. Головне, чим керувалися укладачі словника, — неупередженість в оцінці явищ, подій, постатей. Фінансує роботу обласна рада, з цього приводу прийнято рішення сесії. На думку голови облради Анатолія Жукінського, енциклопедичне видання сприятиме інвестиційній привабливості регіону, розвиткові туризму.

Любов ЛЕВИЦЬКА.
Тернопільська область.

Дитяче свято як привід для міркувань

Фото автора.

ДОСВІД

Дванадцятий рік поспіль севастопольська дітвора урочисто відзначила своє свято — День Спілки дитячих організацій.

Спілка, яка єднає у своїх лавах більш як 30 тисяч дітей, очолює заслужений працівник освіти України Валентина Ситник. В організації більш як півсотні гуртків і секцій; у них щорічно безплатно навчається близько трьох тисяч дітей. Цей досвід позашкільної організації роботи вивчали на Всеукраїнському науково-практичному семінарі керівників дитячих позашкільних установ і організацій, який відбувся в Севастополі втретє під завісу навчального року.

Світлана КАЛИНОВСЬКА.
Севастополь.

На знімку: у святковій колоні учні школи-ліцею № 8.

ФАКТ І КОМЕНТАР

Нахімічив «золото»

Учень десятого класу Миколаївського муніципального колегіуму Михайло Виборний одержав золоту медаль на Міжнародній Менделєєвській олімпіаді з хімії, що відбулася в Кишиневі. А в загальному заліку Україна посіла перше місце, завоювавши золото, дві срібні та бронзову медалі.

Завдання для олімпіади добирали професори Московського державного університету. Після 16 задач теоретичного плану юні хіміки мали пройти експериментальний тур. За шість годин потрібно було визначити склад молдавського вина. До того ж без проби на смак. Зразки напоїв подавали у пробірках, а з'ясувати концентрацію цукру, винної кислоти й інших складових треба було за допомогою спеціального устаткування. Михайло Виборний упорався із завданням найкраще, за що, окрім золотої медалі, удостоївся звання «Кращий експериментатор». Проте головне для нього — зарахування на бюджетне відділення хімічного факультету Московського державного університету.

Нагорода юного хіміка, безперечно, й результат праці його викладачів — заслуженого вчителя України, викладача хімії Ніни Франків і кандидата хімічних наук, доцента кафедри хімії Миколаївського університету кораблебудування імені Макарова Валентини Машенко.

Олена ІВАШКО.
Миколаїв.

P. S. Те, що наших школярів — переможців олімпіад, за традицією запрошують до престижних московських вузів, безперечно, приємно. Але все-таки прикро, що не чути таких запрошень від наших провідних вищих навчальних закладів. Ми поцікавилися, що з цього приводу думають чиновники профільного міністерства.

Лідія ВАЩЕНКО, заступник директора департаменту загальної середньої та дошкільної освіти, начальник управління змісту освіти Міносвіти і науки України:

— Я по телефону не даю інтерв'ю і відповідей на запитання. Ви краще зверніться з цього приводу до нашого науково-методичного центру...

Олег ЕРЕСЬКО, провідний спеціаліст з хімії Міносвіти і науки:

— Мене дивує, чому Харківський університет імені Каразіна, який готує учнів на олімпіади з хімії, нічого не заявив з цього приводу. Хоча, окрім кишинівської, відбуваються й інші міжнародні та всеукраїнські олімпіади, у яких ми беремо участь і запрошуємо на навчання їх переможців. Аналогічна пройшла нещодавно у Вінниці, а незабаром відбудеться і всеукраїнська...

Галина МАЛЬЧЕНКО, завідувачка сектору науково-методичного центру середньої освіти Міносвіти і науки:

— У тому, що наших школярів — переможців олімпіад, запрошують на навчання провідні закордонні вузи, немає нічого страшного. У демократичних країнах саме так і чинять. У мене, однак, немає даних, що Михайла Виборного запросили на навчання до МДУ, хоча я і була в Кишиневі на олімпіаді, як і декан хімфаку МДУ Валерій Лунін. Очевидь, Виборного запросили на навчання в перспективі, на майбутнє, адже Михайлові ще рік треба вчитися в школі, аби її закінчити. Проте сам факт, що серед 85 учасників олімпіади — представників 14 країн — нашого десятикласника разом з його ровесником із Вологди удостоїли золотої медалі, приємний. І я гадаю, що Михайлу Виборному ще надійдуть пропозиції на навчання і від вітчизняних вузів.

ПРИВАТИЗАЦІЯ

ВАТ «Укртелеком»: сюрпризи тривають

Як відомо, урядова конкурсна комісія з продажу державного пакета акцій національного оператора зв'язку ВАТ «Укртелеком» найближчим часом має намір визначити остаточні терміни й умови продажу 42,86 відсотка стратегічному інвестору.

Тому до інформації, котра прямо чи побічно може вплинути на визначення ринкової вартості вітчизняного монополіста, виявляється особлива увага. Заява директора департаменту Рахункової палати Віктора Огородника про те, що продаж 51 відсотка акцій UMC ставить під сумнів виконання головним приватизаційним відомством країни плану перерахувань до бюджету, мало ефект бомби, що розірвалася.

Що ви кажете!

Принаймні — резонно. Адже продаж активів «Укртелекому» приватній російській компанії «Мобільні телесистеми» (МТС) дуже схожий на відчуження майна без застосування законодавчо визначеної процедури приватизації. Та ще й яке і як безпардонно! «Укртелеком» втратив найліквідніший свій актив, не зменшивши до того ж статутний фонд! Чи варта справа заходу?

З кінця 2002 року МТС уклала угоди на купівлю 49 відсотків акцій в іноземних власників на суму 201,7 мільйона доларів, тоді як Україні сплатила лише 171 мільйон. Виходить, Віктор Огородник мав рацію: проданий 2003 року пакет «Укртелекомому» оцінювався вдвічі дешевше, ніж пакет, придбаний МТС у німців, голландців і датчан. Однак втрата інвестиційної привабливості ВАТ «Укртелеком» була набагато відчутніша. Економічних розрахунків поки що немає. Є рішення ревізійної комісії «Укртелекому», прийняте на річних зборах акціонерів: інформувати правоохоронні органи країни про деякі нюанси діяльності підприємства в 2003 році. Це рішення цікавить потенційних покупців держпакета акцій ВАТ «Укртелеком» не менше, ніж ліквідність його активів і нинішні успіхи.

Власне, про що йдеться?

Не дивно. Адже йдеться про причини такого дивного феномену, як синхронне зростання доходів і скорочення чистого прибутку підприємства. Про те, чи узгоджена була червнева емісія облігацій «Укртелекому» на суму 700 мільйонів гривень з Державною програмою приватизації, затвердженим статутом компанії. Крім цього, ревізійна комісія звернула увагу на суми, які йшли на підтримку громадських організацій, а також на незадовільний облік використання транспортних засобів компанії. За словами голови правління «Укртелекому» Григорія Дзекона, приватизацією українського оператора зв'язку вже зацікавилися європейські компанії, а вони кота в мішку купувати не будуть.

Утім, сьогоднішнє становище «Укртелекому» нічого спільного зі справами минулими не має, оскільки компанія росте і розвивається. Обсяг капітальних вкладень у першому кварталі цього року становив 308 мільйонів гривень — на 55 відсотків більше, ніж у відповідний період минулоріч. Доходи від надання нових послуг порівняно з першим кварталом минулого року зросли в 1,4 разу. Прибуток перевищив минулорічний показник на 15 відсотків, досягши 1,4 мільярда гривень.

Нині вже мало хто сумнівається у вчасності приватизації національного оператора зв'язку — кон'юнктура світового телекомунікаційного ринку цьому сприяє. До того ж приватизація позитивно позначиться на розвитку телекомунікаційного ринку. Проте «проколотися», як у випадку з продажем UMC, уряд просто не має права. Адже «провал» такої угоди може спричинити невиправні макроекономічні наслідки для країни.

Сергій ВЛАД.

КОНКУРС

Перша красуня в Букварці

Подія, про яку хочеться розповісти, нещодавно відбулася в невеличкому селі мого дитинства — Букварці, що на Кіровоградщині. Цей день мої земляки можуть назвати святом свого села. Адже вперше за його історію вдалося організувати і провести конкурс «Міс Букварка». Його учасниками були дівчата віком від 8 до 15 років.

Юні красуні старанно підготувалися до свята. Деякі батьки, кажуть, ледь діставшись обласного центру (транспорт із Букварки туди ніякий не ходить), виклали останні гроші на вбрання для любих діток. Шкода, що через бідність не всім це вдалося зробити, тому кілька дівчаток не змогли взяти участь у конкурсі.

Під час визначення переможниці журі брало до уваги манеру виходу на майданчик змагань, вишуканість в одязі, зачісках. Особливу увагу звертали на усмішку конкурсанток. Зауважу, що вона у кожної була сонячна.

Шановні читачі! Ви тільки погляньте на обличчя цих дівчаток! Кожна з них могла б бути першою красунею села. Але так не буває. Після гарячих дискусій і суперечок журі одностайно надало звання «Міс Букварка» Каті Пасічник. Я із задоволенням, як ініціатор і меценат цього захопливого змагання, коронував переможницю, перев'язав символічною стрічкою і вручив фарфоровий кубок. Отримала вона і срібну брошку.

Звання «Віце-міс Букварка» — у Насті Ламанової. Третє місце розділили сестрички Настя і Олена Барабулі. Окрім того, кожна з учасниць отримала пам'ятний подарунок за перемогу в одній з номінацій — краща зачіска, оригінальне вбрання, екстравагантність, краща усмішка, граціозність, пластичність тощо.

Володимир БІЛЕНКО,
член Спілки журналістів України,
заслужений працівник сільського господарства України.
Кіровоградська область.

Фото автора.

Рефат Чубаров: «Доля політика — щодня стояти за права народу»

ХТО Є ХТО

Із досьє «ГУ»

ЧУБАРОВ Рефат Абдурахманович.

Народний депутат України двох останніх скликань. Народився 22 вересня 1957 року в Самарканді (Узбекистан). Має вищу освіту, в 1983 році закінчив Московський державний історико-архівний інститут. З 1983 по 1990 рік працював у Державному архіві Латвійської РСР. 1994—1998 рр. — депутат Верховної Ради АР Крим, голова Комісії з національної політики і проблем депортованих громадян, заступник Голови Верховної Ради АРК. З 1991 р. — заступник голови Меджлісу кримськотатарського народу, з 1999 р. — заступник голови Ради представників кримськотатарського народу при Президентові України. Член Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин, фракції «Наша Україна». Нагороджений орденами «За заслуги» ІІ і ІІІ ступенів. Одружений, має трьох доньок.

— Рефат-ага, що вас покликало в політику, коли у 1987 році ви приєдналися до опального правозахисного об'єднання Мустафи Джемілєва?

— Привабили безкомпромісність, чисті методи боротьби, ставка на міжнародне визнання, підтримку демократичних рухів, самовіддана праця над пробудженням національної, громадянської свідомості людей різних народів. І, звісно, переконливість небуденної особистості, Мустафи Джемілєва — стратега, теоретика і філософа, котрий бачить далеко наперед і глибше за багатьох, належить до когорти самовідданих борців за людські права. Скоєні стосовно кримських татар репресії, кривда і наруга плекали в мені нестримне прагнення справедливості та правди ще змалку. Всі діти нашого народу, живучи у вигнанні, дорослішали раніше своїх однолітків. Ми жили з гірким відчуттям обікраденості, знедоленості, страждали від вимушеної відірваності від рідного краю і вантажу історичних принижень, з постійним прагненням якнайшвидше повернутися на землю предків. Бо у вигнанні людина щасливою бути не може.

— Як ви ставитеся до того, що нині дехто використовує сумні дати в українському календарі, зокрема, річницю депортації кримських татар, для власного політрейтингу, принесення в суспільство нових страхів та недовіри один до одного?

— Переконаний: на землі є одна цивілізація — людська. І ті політики, які ділять світ, чинять, на мою думку, підступно. Наш іслам — віротерпимий. У провокаціях під час масових траурних заходів кримських татар зацікавлені ті сили, які й сьогодні виступають і проти повернення кримськотатарського народу на свою Батьківщину, і проти подальшої демократизації українського суспільства. Акції протесту кримських татар не можуть загрожувати безпеці України чи півострова. Такі волевиявлення людей відбуваються лише через вкрай незадовільне, затяжне вирішення найактуальніших для репатріантів проблем, особливо з наділення їх земельними ділянками для будівництва власного житла та господарювання. Кримські татари відчувають, що держава посильно і послідовно підтримує процес їх повернення. Інша річ — якою мірою щирі й професійні дії багатьох чиновників. З першого дня незалежності України кримські татари залишаються однією з найпослідовніших продержавницьких сил і на півострові, і в Україні загалом. Проблема в тому, що нормалізувати ситуацію в Криму без важелів загальнодержавного масштабу неможливо. Питання повернення, облаштування і відновлення прав кримськотатарського народу, як і розвитку автономії, можна вирішити лише за умови реалізації комплексної і збалансованої довгострокової програми. На жаль, численні зусилля державних органів України з ефективного вирішення цих масштабних і складних питань практично не пов'язані між собою. Звідси і незначна ефективність рішень, які реалізують. Досі дехто намагається штучно відділити загальнокримські питання від кримськотатарських. Це й призводить до виникнення нових проблем.

— То як нормалізувати ситуацію?

— Треба домогтися нарешті гласності й прозорості всіх відповідних рішень. Скажімо, ми роками безуспішно закликаємо владу опублікувати у ЗМІ всі дані про те, кому, де і скільки було виділено землі в Криму за 13 років. Кримські татари становлять невід'ємну частину українського суспільства і плекають великі надії на Українську державу для відновлення всіх їхніх зневажених прав. Новому поколінню істориків треба згадати справжню спільну історію українського і кримськотатарського народів. Адже протягом віків наші народи перебували у тісній взаємодії. Історія стосунків наших народів хоча й строката, та не завжди войовнича і антагоністична. У ній було чимало прикладів добросусідства (зокрема, Кримська Олешківська Січ, коли козацтво Війська Запорозького, рятуючись від кривавої помсти Петра І, отримало прихисток у межах Кримського ханства).

— Ви вважаєте, що в майбутньому треба створити національну кримськотатарську автономію у межах України чи навіть окрему державу?

— Кримськотатарський національний рух вважає, що в Україні мають бути створені політико-правові умови, які дають нашому народові впевненість у завтрашньому дні, збереженні цілісності нації з властивою їй самобутністю. Наше спільне завдання — знайти такі форми самовизначення, які цілком відповідатимуть інтересам і кримських татар, і держави Україна та всім її громадянам. У кримських татар не було і немає жодних намірів реалізовувати свої права поза Українською державою. Такі сумніви інспірують недоброзичливці, які за всяку ціну прагнуть загальмувати наш подальший рух інтеграції у європейську міжнародну спільноту.

— Ваше життя нині цілком пов'язане з політикою. Як ви відновлюєте свої сили, звідки черпаєте наснагу?

— Наснаги додає унікальна своєю чарівністю рідна земля — Крим. Шкода, що бракує часу для відпочинку тут. Однак щороку у перший тиждень серпня обов'язково приїжджаю до загубленого в горах під Судаком села Ай-Серез (нині Міжріччя). Тут народилися і жили всі мої предки, звідси в 1944 році депортували моїх батьків — тоді одинадцятилітніх дітей. Гою серце зустрічами зі своїми односельцями на місці стертого з лиця землі віковічного кладовища. Неподалік відновлених моїми земляками могильних каменів розстилаємо скатертини, співаємо, ведемо задушевні бесіди про найважливіше в житті. Такі зустрічі завжди додають сил. Доля політика — щодня стояти за права народу. Адже відповідальність особистості, котра береться розв'язувати складні проблеми суспільства, незмірно більша, ніж у людей інших професій. Головне — бути зрозумілим людям у всіх своїх вчинках.

Віктор ВАСИЛЬ.

АНАЛІЗ. ПРОГНОЗ

Спіраль інтриги чи «боротьба без правил»?

Схоже, на президентських виборах нас чекає «боротьба без правил». Минулий тиждень став яскравою ілюстрацією цієї тези. І, до речі, цього не приховували в ефірі «Громадського радіо» російські політтехнологи, які співпрацюють з однією із провладних партій.

Відеозйомку замовляли? Отримайте компромат

Новий скандал вибухнув довкола лідера партії «Батьківщина», народного депутата Юлії Тимошенко. Позаштатний помічник Володимир Боровко на прес-конференції заявив, що отримував доручення і валюту на підкуп працівників правоохоронної сфери для «позитивного» вирішення питання про звільнення з-під варти працівників корпорації Єдині енергетичні системи України, а також для дискредитації високих посадових осіб держави. Як доказ він продемонстрував журналістам відеозапис однієї з розмов з жінкою, схожою на лідера БЮТу. І сьогодні, мовляв, йому і його рідним загрожує небезпека. Саме тому Володимир Боровко поспішив написати заяву у Генеральну прокуратуру, яка за цими фактами порушила кримінальну справу, і нині дає свідчення її працівникам.

Ми не збираємося до закінчення слідства давати оцінку — чи моральну, чи юридичну — оприлюдненим фактам. Однак кадри відеозйомок, які минулих вихідних продемонстрували кілька телеканалів, викликали кілька запитань. Адже те, що демонструвалося на прес-конференції, було «квіточками» — канали показали більш повну версію телезапису.

А тому хотілося б дізнатися, де наші колеги отримали повну версію зйомок? Хто знімав ці розмови на відео? Для чого? Чому вони були оприлюднені саме зараз, коли до старту президентської гонки залишається лише два місяці, а не раніше? І чому ці зйомки повинен коментувати один з основних претендентів на перемогу на виборах, як цього вимагали ведучі телепрограм, в яких показали цей відеозапис?

Немає сумніву: відповіді на ці питання ні від кого ні ми, ні інші журналісти не отримаємо. Проте спробуємо пошукати самі.

Російський «слід» у боротьбі з українськими політиками

Цікаво, що за кілька днів до скандалу в ефірі «Громадського радіо» з'явилися російські політтехнологи, які співпрацюють з дуже відомою партією. Зокрема, на запитання ведучого відповідали Олександр Шувалов та Марат Гельман. Останній особливо не приховував, проти кого він бореться. І навіть заявив,

що свого «підопічного» він не хоче бачити українським Президентом.

Понад те, Марат Гельман прямо сказав українському політтехнологу Олегу Медведєву, що той невдовзі дізнається стільки несподіваного про лідера громадської думки в Україні, що Олегу нічого не залишиться, як перейти на інший бік. (З повним текстом розмови можна ознайомитися на сайті інтернет-видання «Українська правда»).

Отож, з огляду на звіт тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради, хотілося б довідатися у парламентаріїв і правоохоронців, чи не є заяви громадянина Росії, що не раз підкреслював в ефірі Марат Гельман, втручанням у внутрішні справи України? Чи не загрожує перебування іноземців, зокрема російських політтехнологів, які не приховують, що співпрацюють з Кремлем, у серці адміністративної влади нашої країни національній безпеці? Чи не тому наша влада ніяк не може вирішити свої стратегічні завдання і щодо делімітації і демаркації кордону з РФ, і деякі інші, що російська влада знає про кожен український крок?

Власне, якщо проаналізувати діяльність згаданих вище панів і російського Фонду ефективної політики, в якому вони співпрацюють, то стає зрозуміло, звідки ростуть ноги «брудних політичних технологій» в Україні.

Президент України Леонід Кучма якось на прес-конференції визнав: нинішні президентські перегони можуть стати «найбруднішими», якщо не буде проведено політичну реформу.

Однак треба визнати, це — лише частина правди. Істина полягає в тому, що доти, доки наші політики користуватимуться послугами «павловських, гельманів і компанії», що, наче вороння, злітається на запах грошей, а українські політтехнологи користуватимуться їхнім досвідом, демократії в Україні загрожує небезпека.

Про це варто пам'ятати і виборцям під час президентської кампанії.

Володимир КОРОЛЮК.
Мал. Олександра МОНАСТИРСЬКОГО.

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Хто замовляє музику сумській Феміді...

Давно відомо: поранений звір — найнебезпечніший. Утім, у такій ситуації набагато непередбачуваніші його двоногі брати, особливо тоді, коли йдеться про їхні статки. Передусім незаконно нажиті Сили загнаного звіра багатократно множить безвихідь та відчай, людям, як на мене, у багатьох випадках додає амбіцій і нахабства закулісна підтримка з боку правоохоронців та судових органів, які, в свою чергу, є слухняним знаряддям у руках владних «хазяїв» життя.

Саме про це й розповідали ми в публікації «Незаконно зробити... банкрутом», надрукованій в «Голосі України» 6 лютого нинішнього року. Коротко перепові́м історію конфлікту, який невдовзі «святкуватиме» чотирирічний «ювілей».

Пристрасті в Сумах розпалилися ще наприкінці 2000 року, коли сумський міськвиконком (злі язики стверджують, що під шаленим тиском облдержадміністрації. — **Авт**.) усуває законного і давнього надавача послуг місту — ЗАТ «ПТМ». З якою метою, запитаєте? Щоб тут же з крезівською щедрістю передати на блюдечку з блакитною облямівкою в оренду цілісний майновий теплоенергетичний комплекс стратегічного призначення вартістю 70 — 100 (!) мільйонів гривень новоствореній фірмі «СумиТЕКо». Завважте, фірмі, чий статутний фонд становив на той час лише 12 тисяч гривень. Відтоді над Сумами й закрутилася «безправна» карусель, яку, на мою думку, не під силу приборкати навіть найвищим судовим інстанціям держави. Акціонери ЗАТ «ПТМ» спробували було відстояти істину й справедливість за допомогою місцевих судочинних органів. Як би не так. Отримавши під час судових засідань кілька разів ляпасів від місцевої Феміди, яка чорне називала білим і в більшості випадків виносила свої вердикти на користь «СумиТЕКо», акціонери ЗАТ «ПТМ» подалися шукати правди за межі області. І, уявіть собі, отримали підтримку. Спочатку Харківський апеляційний господарський суд у листопаді позаминулого року виносить ухвалу: «Визнати недійсним договір оренди цілісного майнового комплексу з виробництва теплової та електричної енергії Сумського підприємства теплових мереж № 114 від 30.05.2001 року, укладений між Сумською міською радою та ТОВ «СумиТЕКо». Господарський суд Сумської області (нікуди дітися. — **Авт**.) у липні минулого року, за ним знову-таки Харківський апеляційний господарський суд (29.10.03 р.) і, нарешті, Вищий господарський суд України в березні нинішнього ухвалюють рішення про стягнення з «СумиТЕКо» на користь ЗАТ «ПТМ» 2 мільйони 14 тисяч 523 гривні.

Переконаний, у будь-якій країні, навіть з найжорстокішою диктатурою, судові виконавці із швидкістю цунамі поспішили б виконувати ухвалу судового тріумвірату, а оскаржений, будь він стократ найзатятішим оптимістом, мовчки витер би власного носа і склав зброю на милість переможця. У нашому випадку сталося все з точністю до навпаки. Шосткинські судові виконавці, на яких було покладено виконання судового рішення, не то що не зрушили з місця, а навіть за вухом не почухали. Активні спроби голови правління ЗАТ «ПТМ» Надії Найдовської відірвати їх від крісел і спонукати до виконання судових ухвал, так і не вивели їх з «сомнамбулічного» стану. Цей «летаргічний» рецидив пояснюється дуже просто: на той час вищезгаданий судовий тріумвірат наказав довго жити. Винуватцем «розколу» став Господарський суд Сумської області. До того ж без видимих на те причин. Чи то сумські служителі Феміди злякалися свого попереднього вердикту, чи, можливо, їх хтось наставив на правильний шлях? Вже в листопаді вони кардинально «змінюють» свій світогляд і без жодних докорів сумління, в піку власній липневій ухвалі, оголошують ЗАТ «ПТМ» банкрутом (!). Мабуть, такому дворушництву «незаангажованої» Феміди, далебі, позаздрив би навіть дволикий Янус. Та хоча б як там було, зміну настрою в «свідомості» своїх начальників чітко вловили їхні шосткинські підлеглі й на півроку «прикипіли» до чиновницьких крісел, наче сфінкс до постаменту. Зате нечувану активність продемонстрували їхні колеги з прокуратури, яким вже дуже муляла наполегливість правдолюбки Найдовської. Саме в розпалі «двобою» з виконавцями до її кабінету без дозволу зайшов невідомий і зажадав негайно підписати папери, які він приніс. На неодноразові вимоги залишити кабінет непроханий гість навіть вухом не повів. Довелося викликали міліцію. Ось тоді візитер «розсекретив» своє ім'я: зухвалець виявився помічником прокурора Ковпаківської районної прокуратури міста Сум Андрієм Марчуком. Стражі порядку, чемно відкозирявши представнику закону, відпустили «колегу» на всі чотири, зате в юриста ЗАТ «ПТМ» Віталія Попова «за безпідставну турботу міліції» розпочалися двомісячні «неприємності». Йому то погрожували адміністративною відповідальністю, то залякували неймовірними можливостями нашої прокуратури, «яка може просто добряче попсувати нерви, а може й порушити проти «неслуха» кримінальну справу». Так збігло ще кілька місяців. Зневірена у справедливості й Законі Найдовська у січні робить останню спробу привести до тями судових виконавців: разом з юристом звертається по допомогу безпосередньо до заступника начальника Сумського обласного управління юстиції з виконавчої служби Володимира Заріцького.

— Допомога з боку Володимира Івановича була досить-таки оригінальна, — в один голос стверджують Надія Найдовська і Віталій Попов. — Він порадив нам полюбовно уладнати справу з... облдержадміністрацією.

Коло замкнулося. Остаточно зрозумівши, що сумська Феміда розкладає правовий пасьянс за підказкою зверху, голова правління ЗАТ «ПТМ» вкотре вирушає до столиці на пошуки правди. Київ, не витримавши такого натиску, врешті-решт гримнув на своїх провінційних підлеглих. І 20 квітня на рахунки «СумиТЕКо» нарешті було накладено арешт.

Гадаєте, фініта ля комедія? Для одних фініта, для інших розпочалася нова комедія. Либонь, «ображені» такою зухвалістю виконавців, запрограмованих свого часу невідомими владними режисерами на довготермінову бездіяльність, нинішні теківські керівники — виконувач обов'язків генерального директора Ігор Дуравкін (один з керівників «СумиТЕКо», як нещодавно повідомила читачів наша газета, майже два місяці перебуває під вартою. — **Авт**.) разом з директором Сумського філіалу фірми Віктором Суховерховим самі перейшли в наступ. З ранку наступного дня самочинно заблокували доступ працівникам підприємства теплових мереж, себто власникам теплоенергетичного комплексу, десятьма, невідомо у кого «позиченими» «братками». Ті, вишикувавшись на підступах до прохідної стратегічного об'єкта у дві шеренги, силою викорінювали «крамолу» серед супротивників, які намагалися пройти мимо них на свої робочі місця. Один з таких інцидентів, коли вони руками і ногами «наставляли» на розум Віталія Попова та інших працівників, відбувся на очах кореспондента. За цією сценою також спостерігав наряд правоохоронців. За словами начальника Ковпаківського райвідділу міліції Сум Анатолія Коваля, його направили сюди для підтримання громадського порядку. На мою спробу з'ясувати у пана підполковника, яка з цих двох груп, на його думку, є справжнім порушником, і за чиєю вказівкою міліція фактично захищає «братків», міліцейський начальник відреагував блискавично: послався на зайнятість, запросив на розмову до свого кабінету, а сам по-англійськи здійняв куряву іномаркою.

Однак денна епопея мала неочікуване вечірнє продовження. Як розповіла пані Найдовська, хтось з теківського начальства віддав охороні підприємства розпорядження заносити до «чорного» списку всіх робітників-«опортуністів», які після закінчення приєдналися до пікетників (майже половина найманих «СумиТЕКо» працівників — власники акцій ЗАТ «ПТМ». — **Авт**.), для подальшого вручення їм «вовчих» білетів...

Отже, настав час висновків. Рахунки «СумиТЕКо» арештовано на користь власника усього рухомого й нерухомого майна. Проте стягувати 2 мільйони 14 тисяч 523 гривні боргу на користь ЗАТ «Підприємство теплових мереж» ніхто й не думає. Де, запитаєте, собаку зарито? Відповідь дає сама пані Найдовська:

— Арешт рахунків — усього-на-всього тактичний маневр з боку влади, здійснений з однією метою: обвести акціонерів ЗАТ «ПТМ» навколо пальця. Тим часом мені стало відомо, що закулісні господарі, щоб і надалі наживати для себе мільйонні статки на чужому добрі, задумали геніальну за своєю простотою оборудку: «СумиТЕКо» оголошують банкрутом, а на їхнє місце саджають інше новоспечене дітище, якийсь «Енергобудальянс». Король помер! Нехай живе король! Правда, добре придумано? Отож сподівання і надії більш як трьохсот акціонерів ЗАТ «ПТМ» — переважно колишніх працівників Сумської ТЕЦ — буде поховано навіки.

Виходячи з викладених у цій статті «кричущих» фактів зневаги чинного законодавства деякими представниками сумської Феміди, хочеться запитати безпосередньо керівників Мін'юсту України та Генеральної прокуратури: «Чи думають вони покласти край правовому свавіллю, яке чиниться на Сумщині? Якщо так, то коли?».

Владислав ЖМУРКОВ.

Суми.

Мал. Василя ФЛЬОРКА.

P. S. ***Припустивши, що арешт рахунків «СумиТЕКо», найімовірніше, тактичний хід, так би мовити, своєрідний відволікаючий маневр, необхідний «ясновельможним» теківським покровителям для спішного перегрупування чорних помислів і сил, та нанесення опонентам (читайте: законним орендарям майнового теплоенергетичного комплексу стратегічного значення. —** *Авт.*) ***смертельного удару в спину, Надія Найдовська як у воду дивилася. Пророцтво не змусило довго себе чекати. «Пророчила» вона 25 квітня, а 27-го... акціонерів ЗАТ «ПТМ» «ощасливила» державний виконавець відділу державної виконавської служби Шосткинського міського управління юстиції Наталія Білевич (завважте, саме та, яка кілька місяців підряд не виконувала рішення судів кількох інстанцій про стягнення з фірми «СумиТЕКо» усього-на-всього 2 мільйонів 14 тисяч 523 гривень. —** *Авт.*) ***постановою про зупинення виконавчого провадження з примусового виконання наказів про стягнення з «СумиТЕКо» злощасних кількох мільйонів.***

ПРИКЛАДИ ГОЛОВУ ДО ЗЕМЛІ. ЯК ПОЧУЄШ «ВІЧНУЮ ПАМ'ЯТЬ», ТАМ І КОПАЙ

УРОКИ ІСТОРІЇ

Свій останній заповіт перший будівничий «Козацьких могил» (нині це Державний історико-меморіальний заповідник «Поле Берестецької битви») отець Віталій (Максименко) склав у 1921 році, за рік до власного полудня віку (а Бог відміряв йому, уродженцю волинського села Липки, вісімдесят сім літ). І весь цей час заповіт залишався незмінним. А до сьогодні — ще й не за всіма заповідями виконаний...

Де зупинились священики на ночівлю

Священики, котрі йшли влітку 1908 року хресним ходом із Почаївської лаври до Берестечка і зупинилися на ночівлю у Пляшевій, пройнялися розповідями тутешніх мешканців, відправили панахиду по загиблих козаках. На острові Монастирщина встановили та освятили дубовий хрест. А на острові Журавлиха провели церковну відправу та мітинг. Уперше через сотні літ над козацькими могилами вознеслася «Вічная пам'ять» — традиційна данина пошани полеглим.

Пізніше газети «Почаевский листок» і «Волынская земля» опублікували статті про Берестецьку битву, про козацький подвиг, а заодно й звернення, в якому стверджувалося: «Нам необхідно всім народом спорудити церкву і чудово прикрасити її, щоб вона була пам'ятником, достойним великого подвигу дідів наших».

Громадську думку щодо цього сколихнула стаття архимандрита Віталія у «Волинських єпархіальних відомостях» 24 травня 1909 року. «Церкву найвигідніше звести на Монастирщині. Ще краще було б перенести туди церкву з Острова, яка після зведення та посвяти нової для парафіян уже майже не слугує. Цей ветхий дерев'яний храм більше заслуговує того, щоб його реставрувати та зберегти. Він був зведений у 1650 році, і, очевидно, в ньому одержали настанови та благословення козаки, котрі наклали головами у пляшівських болотах у 1651 році», — писав він.

Віщий сон отця Віталія

Де ж закласти камінь під фундамент церкви-пам'ятника? Отець Віталій довго шукав місцину, але ніяк не міг визначитися з конкретною земельною ділянкою. І от однієї ночі сниться чоловікові дивний сон. Ніби спустився з небес ангел і шепнув на вухо: «Приклади голову до землі. Як почуєш з підземелля «Вічную пам'ять», там і копай...»

Отець Віталій невдовзі мало не зневірився у віщому сні, бо стільки обходив-обслухав, а з-під землі — жодного звуку. Як раптом, справді, з відстані століть прорвалася «Вічная пам'ять». Так і визначилось місце закладення фундаменту церкви-пам'ятника імені святого Георгія Переможця.

Перших два камені лягли в основу святині у червні 1910 року. Тодішня духовна оказія була велелюдною. На багатотисячному зібранні за участю офіцерів радивилівського полку уже створено проект майбутнього храму. Назвали й прізвище проектанта — це студент архітектурного відділення Вищого художнього училища при Академії мистецтв у Петербурзі Максимов, учень знаменитого Щусєва, під керівництвом котрого здійснювалось планування.

Освятили пам'ятну дошку з викарбуваним написом: «Цей храм закладено при державі благочестивійшого самодержавного государя всія Русі Миколи Олександровича на честь св. Великомучениці Параскеви П'ятниці, Георгія Переможця та князів Бориса і Гліба в літо створення світу 7410, або Різдва 1910 р., червня 10 дня».

Триєдине іменування храму виявилося походило від задуму об'єднати під одним куполом відразу три церкви: нижню (Параскевську), центральну (Георгіївську) та верхню (Бориса і Гліба). Дві частини храму (бабинець та власне церква) мали розташуватися на прилеглому просторі, означеному нині фундаментом.

Такий варіант, який давав змогу молитися за упокій душ предків у триєдиному вимірі, активно обстоював і отець Віталій. А ще він водночас із початком будівництва Георгіївської святині задумав спорудити поблизу неї музей козацької слави. «Щоб, — як писав Клим Поліщук, — збереглася наша рідна українська старовина на Волині і створилася широка галерея для схову всяких речей».

Він утоми не знав

Отже, велика будова стала для отця Віталія повсякденним клопотом — важким для рук, легким для душі. Ось один із спогадів: «Він утоми не знав, а за його словами прочани йшли туди, куди він їх приводив. Бо йому непохитно довіряли».

Однією з почесних та нелегких процесій, якими довелося безпосередньо керувати отцю Віталієві, стала доставка до місцевої дзвіниці головного дзвона, який важив 855 пудів (майже 14 тонн). Сам лише язик дзвона 3,5 тонни. Привезли дзвін вагоном до станції Рудня-Почаївська, а звідси належало переправити спеціальним возом, зробленим із дубових брусів. До цих робіт задіяли дві сотні душ людей, тягнули воза кілька десятків пар коней. По боках люди мотузками підтримували дзвона, щоб не сповз, не перекинувся. А отець Віталій напівстоячи-напівсидячи розташувався на краю воза і керував процесією. Опісля, коли дзвін підвісили на спеціальному риштуванні, він першим заповзявся дзвонити. Як згадували очевидці, «від того стоголосся аж земля движчати почала, а чути дзвона було за кількадесять верстов».

Фото Анатолія МІЗЕРНОГО.

Не думав не гадав тоді отець Віталій, що рівно через рік цього мідного велета вивезуть із Пляшевої у невідомому напрямку. Усьому виною стала перша світова війна...

Учили мене мої отці по чернецтву...

Переломним у долі архімандрита Віталія став період, коли волинські землі відійшли до складу Польщі. Водночас він у душі ніяк не міг змиритися з рішенням, відповідно до якого братію «Козацьких могил» відкликали у Почаївську Свято-Успенську лавру, а черницям Дубнівського Свято-Миколаївського монастиря дозволили переселитися на тимчасове жительство у пляшівський скит.

Лист-заповіт отця Віталія до дубнівської ігумени Аполінарії:

«Учили мене мої отці по чернецтву, що то велика ганьба перетворювати козацькі монастирі на жіночі. Пам'ятаю, що змолоду я дуже журився, дивувався і ганьбив старих архиреїв, що перевели славетні козацькі монастирі Мотронівський, Мижгірський та інші на жіночі. А Ви кажете, що тепер черга за «Козацькими могилами». Що ж. Дивіться своїми очима, що робиться з ділами людей після їх смерті — але ні боронити, ні допомагати Вам у Вашій справі я ніц не можу. Нехай буде воля Божа. Вона всі людські непорозуміння виводила на добрий кінець... Але хто б не був на «Козацьких могилах», ось мій посмертний заповіт:

Найперше і найважливіше. Ваше послушаніє молитися за покійних православних батьків наших, котрі віддали своє життя за волю рідного народу. Молітеся самі і навчайте молитися людей, закликайте їх молитися. Облаштуйте, уквітчайте козацьку могилку, читайте заупокійного псалтиря, щодня після відправи заходьте в гробницю на заупокійну літургію, щоліта відправляйте заупокійний відпуст у Дев'яту п'ятницю і на Пісного (29 серпня), зробіть, щоб тоді було зібрання народу з усієї України.

Добудуйте на «Козацьких могилах» солею (щоб не текло в гробницю) тетрапод з товстого скла; міст від муру через садильник на мур або корпус з брамою з південного боку могилок, як зазначено на зразку. На обведеній мурами та церквами площі перед храмом-пантеоном не можна ні їздити, ні худобу пасти, ні хазяйства тримати, бо то як святиня. Хіба тільки садити квіти...

Останнє моє бажання буде, щоб поховатися на «Козацьких могилах» під сподами за правим криласом.

Коли ж хтось буде йти на «Козацькі могили» і не захоче вклонитися цим чотирьом заповідям, з тим маю судитись на Страшному Суді Христовому. Амінь.

Архімандрит Віталій власною рукою. 1921 р. 3 серпня».

Чи дослухався люд до отця Віталія?

Під час минулої війни було пошкоджено фасад та знесено хрест. Але в жодне порівняння з воєнним не йде дикунство, проявлене під час повоєнного розгулу боротьби з релігією: тодішнього голову місцевого колгоспу імені Б. Хмельницького зобов'язали організувати зерносклад у монастирських приміщеннях, потім відкрили кролеферму, пізніше — птахоферму. На території святині облаштували ізолятор для хворої худоби...

Не обминула наруга і відомий острів Гайок, де 300 козаків кілька днів тримали оборону і полягли смертю хоробрих; де, зрештою, Нечай, останній із героїв, навідріз відмовився здатися полякам у полон, хоч вони гарантували йому життя, — він до останнього подиху захищав рідну землю. Так ось, на цьому прославленому острові облаштували свиноферму. Ще й досі тутешні старожили пам'ятають горезвісний дозвіл стосовно пам'яток архітектури: «Хто хоче, нехай розбирає цей опіум, цеглу та дерево — задарма».

Важко уявити подальшу долю «Козаччини» (така назва побутує серед люду), якби з нагоди 150-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка не побачили все оте на власні очі відомі українські письменники. Вони, вражені вандальським ставленням до цієї історичної святині, опублікували в «Литературной газете» статтю-звернення. Михайло Стельмах, Юрій Збанацький, Борис Харчук, Максим Рильський та інші докоряли Міністерству культури України, що не приділяє уваги «Козацьким могилам», вимагали надати їм статусу історичного державного заповідника.

Із середини 60-х доля стала прихильнішою до історичної святині. Особливий період настав, коли розкопками тутешніх місцин зайнялась експедиція під керівництвом Ігоря Свєшникова. Було віднайдено тисячі різноманітних експонатів.

Порадів би будівничий

Так, це зараз святиня стала справжнім одухотвореним місцем, до якого тягнуться серця не лише з України — з усього світу. У 1991 році тодішній Голова Верховної Ради України Леонід Кравчук оголосив про надання «Козацьким могилам» статусу Державного історико-меморіального заповідника. Тоді ж, під час відзначення 340-річчя Берестецької битви, Святійший Патріарх Київський і всієї України Мстислав освятив символічний монумент, данину пам'яті про відважних козаків — патріотів України.

Новий сплеск реставраційно-відновлювальних робіт у заповіднику позначений 2001 роком, коли готувалися до 350-ї річниці битви під Берестечком. Їх узяв під особистий контроль голова Рівненської облдержадміністрації Микола Сорока. Як результат — «Козацькі могили» набули оновленого вигляду. А через рік сталася подія, про яку мріяв отець Віталій: у тутешній монастир вселено братію, настоятелем якої став кандидат богослов'я ієромонах Олексій.

Можливо, порадів би за теперішні «Козацькі могили» і Віталій Максименко, якби дожив до сьогодення. Ще за панської Польщі вимушено покинувши рідні терени, він мандрував Югославією. Потім йому дали притулок чехи та словаки. Опісля отець Віталій переїхав до США. У середині 50-х років минулого століття, коли над «Козаччиною» нависла чорна хмара партійно-тоталітарної зневаги, він видав книгу спогадів «Молитва мого життя» — своєрідну сповідь перед «Козацькими могилами»: як будував їх, як возвеличував і як позбувся на всенький вік. 21 березня 1960 року перший будівничий відійшов у вічність.

Так і не збулася його мрія: знайти вічний спокій під покровом Георгіївського храму — такого рідного до болю.

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.

На знімках: Георгіївський храм-пам'ятник у Пляшевій — головна споруда Державного історико-меморіального заповідника «Поле Берестецької битви»; таким у 1910 році зафіксував фотооб'єктив отця Віталія (крайній ліворуч) поблизу гробниці з останками полеглих козаків.

Фото з архіву

ЧУЖІ—СВОЇ

«Захистіть від неслави!» — пролунав по телефону знайомий голос героїв нашої публікації («ГУ» від 27 грудня 2002 р.) про унікальний євпаторійський сімейний дитбудинок. Телефонували Людмила Леонідівна і В'ячеслав Миколайович Похвальні.

Похвальних уже не хвалять...

Кому й чому не дає спокою унікальний дитбудинок

Під час відрядження за тривожним дзвінком переконався, що проблеми у родини почалися після того, як сімейний дитбудинок передали з відання Міністерства освіти під патронат Управління у справах сім'ї та молоді Євпаторійського міськвиконкому. Між новими «шефами» та Похвальними одразу склалися напружені стосунки, які й надалі ускладнюються стосами документів, заліплених печатками й підписами відповідальних людей.

Настрій дедалі частіше псували прикрі емоції від судів-пересудів. Їхнє сімейне гніздечко, яке раніше нагадувало дружний вулик, почало обростати зітканими навіщось плітками про казкове багатство Похвальних за рахунок спонсорів, держави і... дітей, яким вони буцімто недодають належне, яких обділяють найнеобхіднішим. А приміщення дитсадка ніби вже давно приватизували, не прописуючи сюди прийомних дітей.

Чому плелися подібні нісенітниці так активно й вигадливо? Одним не давала спокою добра слава сім'ї Похвальних. Іншим муляла заздрість до нагороди мами-Люди орденом княгині Ольги III ступеня та до подарованого державою автобуса «ГАЗель». А може, не давав спокою їхній нинішній ошатний дім біля моря, який було, врешті, передано Похвальним, що далося сім'ї ціною великих зусиль? До речі, їх досі (за десять років життя у ньому!) не прописали. Сюди великій родині вдалося переїхати з будинку, який шкодив здоров'ю, давав значний радіаційний фон, лише завдяки наполегливості Людмили Похвальної та її відповідальності за долю вчорашніх сиріт. Колишній зруйнований дитсадок вони самотужки вже майже відремонтували. Дім біля моря стає дедалі привабливішим. Чи не в ньому причина появи документів на кшталт: «Відповідно до п. п. 4, 17 Положення про дитячий будинок сімейного типу вирішити питання про припинення дії угоди, усунення Похвальних від виконання своїх обов'язків та подальше влаштування вихованців». Або: «В разі невиконання батьками-вихователями вказаних вимог... вважаю за необхідне надалі призупинити дію угоди про організацію діяльності дитячого будинку сімейного типу Похвальних, на засіданні виконавчого комітету міської ради розглянути питання про ліквідацію дитячого будинку й подальше влаштування вихованців. В управлінні у справах сім'ї та молоді сформовано банк даних потенційних батьків-вихователів, кандидати пройшли навчання в Інституті проблем сім'ї і молоді (Київ)»?

То де ці нові волонтери щоденної каторги утримання сімейного дитбудинку, якщо тільки недавно залишені в міському пологовому відділенні два десятки немовлят дотепер без батьківської опіки? А наважилася стати послідовником справи Похвальних тут лише ОДНА родина — Сергія і Галини Павленків. З 1998 року вони безуспішно звертаються до влади Євпаторії з проханням посприяти у відкритті дитбудинку сімейного типу. Основною перешкодою міськвиконком вважає відсутність приміщення. Хоча Павленки пропонували чимало прийнятних варіантів. Усі вони відхиляються навідріз. Зокрема, і намір відкрити дитбудинок у власній квартирі Сергія та Галини (свої четверо дітей уже дорослі) або розділивши перегородкою просторе приміщення друзів — Похвальних. Вони одностайно — «За!», а ось у міськвиконкомі кажуть: «Ви з ними не вживетеся!». Офіційна відмова: мовляв, тут одна кухня. Але ж є де облаштувати другу, поставити дві електроплити. Навіть те, що Павленки 2003 року пройшли спеціальне навчання в Києві, отримали сертифікати в Державному інституті проблем сім'ї і молоді, стали дипломованими спеціалістами в справі виховання прийомних дітей, не посприяло відкриттю їхнього сімейного дитбудинку. Остання відповідь із міськвиконкому: «Приходьте пізніше, вашу справу перенесено на 2005 рік»...

У Криму нині вже більш як п'ять тисяч дітей-сиріт, і лише сто з них живуть в одинадцяти дитячих будинках сімейного типу. Тата і маму для сироти знайти досі нелегко. Не в усіх районах місцева влада знаходить кошти на відкриття й утримання дитбудинку. Адже саме місцевим бюджетам доручено нести витрати з оплати комунальних послуг, виплати зарплатні батькам і грошей на утримання та виховання дітей. Місцеві органи влади знають, що в майбутньому їм доведеться брати турботу про дитбудинок на себе, гарантувати майбутнє дітей. На жаль, ентузіазму в деяких чиновників це не викликає.

Досі невідомо, чим же завинили батьки-педагоги Похвальні, чому відбирають ними виплеканих дітей, які вже п'ятнадцять років називають саме їх татом і мамою?

То чи є правда в керівних документах, у яких Похвальних звинувачують у тому, що вони буцімто: «ставлять під загрозу життя й здоров'я малолітніх вихованців», «принижують честь і гідність, ображають нецензурними словами, залишають без обіду чи вечері, б'ють ременем...». Кляузники доходять до парадоксів. Приміром, підгледіли, як дружно Похвальні готують собі вечерю, і вже є офіційне звинувачення в «експлуатації дитячої праці».

Після надто пристрасного збору функціонерами компромату в донедавна благополучній родині з'явилися тріщинки. Дівчатка в сльозах розповідають мамі, що їх перестрівають на вулиці й допитуються: чи не заходить, часом, до них в спальню тато? Якось ці самі «активісти» настійно розпитували одного з вихованців Похвальних, чи не виготовляють у них в родині порнофільми? Брутально руйнують психіку дітей, нагнітають знервованість, підозри. Чи, може, це такий розрахунок: кривдити батьків і завдавати травм дітям? Хіба таким має бути шефство над дитбудинком?

Нині уряд автономії затвердив заходи з розвитку сімейних форм виховання дітей-сиріт і малюків, позбавлених батьківської опіки. Склав план розвитку мережі дитбудинків сімейного типу. Нові родини вчорашніх сиріт мають з'явитися в Євпаторії, Алушті, Саках, Ялті, Білогірському та Нижньогірському районах. Створюється банк даних сімей, які побажають взяти сиріт на виховання. Документами передбачано посилити соцзахист цієї категорії: першочергове оздоровлення в лікувально-профілактичних і санаторно-курортних закладах дітлахів з дитбудинків сімейного типу і прийомних родин, краще розв'язання питань профорієнтації, освіти й працевлаштування, створення умов для відпочинку, естетичного виховання і фізичного розвитку.

Шкода лише, що надто мало ще бажаючих взятися за самовіддану справу, гідну найнижчого поклону і подяки співгромадян. Тож віддамо належне Похвальним і захистимо їх від огуди.

Віктор ХОМЕНКО.

Крим.

Понад сорок учорашніх занедбанців знайшли справжній домашній затишок і тепло

Мелодії Буковинського краю

Так називався творчий звіт майстрів мистецтв і художніх колективів Чернівецької області

(Початок на 1-й стор.).

Частина офіційна

Коли заграли трембіти і пролунало перше р-р-р-йо-х-хо, заступник глави АП Олексій Іщенко передав вітання від Президента, Міністр культури і мистецтв Юрій Богуцький сказав про розмаїття культур і збереження традицій, а голова облдержадміністрації Михайло Романів не сумнівався, що його землякам є чим пишатися. Згодом Чернівці отримали традиційні квіти від Київського міського голови Олександра Омельченка, буковинського земляцтва, а на завершення — букети від Президента, Кабміну і Чернівецької облдержадміністрації. Квіткове шанування від глядачів було і на початку, і всередині, і наприкінці...

Частина професійна

Чернівці називають українським Віднем. Мабуть, так воно і є, адже центр Буковинського краю довго жив у складі Австро-Угорщини. Але як цю «наближеність до Відня», до центральної Європи покажеш у Києві, на виїзді? З'ясовується, можна, і це було очевидно навіть на виставці декоративно-ужиткового мистецтва, розміщеній у фойє палацу «Україна». Вишивка, художнє ткацтво, різьблення по дереву, гончарство. Трохи незвичні кольори вишиванок — у спокійних, теплих тонах. Менше — традиційних червоного й чорного, більше — усіх відтінків жовтого, коричневого, синього. І у візерунках не знайдеш верби й калини, малюнки тонкі, наче розмиті, далекі. Гори, мабуть, навіяли...

Крім виробів окремих майстрів, чернівчани привезли і колективні експозиції: виставку дипломних та курсових робіт студентів Вижницького коледжу прикладного мистецтва ім. В. Шкрібляка та Чернівецького вищого професійного училища № 5, виставку художньої фотографії, виставку студії Чернівецького художнього музею «Буковина — земля Юрія Федьковича», здобутки видавництв області «Книжковий вернісаж Буковини».

А щодо концерту, то його теж було вирішено по-своєму. Почали з «У пам'ять руським кобзарям» (Тарасу Шевченку, Маркіяну Шашкевичу, Юрію Федьковичу) у виконанні заслуженого Буковинського ансамблю пісні і танцю (керівник — Андрій Кушніренко), а закінчили спільним «Многая лєта».

Чернівці файно грали (хто б сумнівався). Уявіть собі тільки ансамбль скрипалів музичних шкіл обласного центру. Віддаю належне майстерності художнього керівника Юрія Гіна — спробуйте скерувати 30 дітлахів «врізати» садигурську польку. Дуже сподобалися глядачам і баяністки Ірина та Марія Сиротюки. Блискуча техніка — річ наживна, а от непідробний інтерес до музики — то від Бога. Ще одним відкриттям був гурт драматично-експериментальної студії товариства «Український народний дім у Чернівцях» (керівник — Євген Воєвідка). Експеримент удався. Їхній номер «По тім боці Дунаю» — непоганий зразок українського року.

Частина емоційна

Чернівці не зловживали «зірками». Тільки Павло Дворський та брати Яремчуки, які, звісно, зірвали овації. А друга частина концерту — фольклорно-етнографічна композиція «Вихід на полонину» теж не дала глядачам розслабитися. «Солянка» з більш як 20 народних аматорських фольклорних колективів, ансамблів танцю, оркестрів народних інструментів з усієї Буковини показала і традиції, і обряди, запальні коломийки і гуцульські танці.

А в одного артиста закохався увесь зал — у наймолодшого учасника концерту Едуарда Ліцкана із села Селятин Путильського району. Щось надзвичайно зворушливе було в тому, як цей хлопчик читав прозу. Дитяча безпосередність і по-дорослому серйозне розуміння. Оплески не стихали.

P. S. Додамо до цього багаті костюми, гарний звук, удале світлове оформлення і блискучу організацію: усі два десятки аматорських колективів так злагоджено змінювали на сцені один одного, що можна було й не помітити, що це артисти з різних куточків області.

Ірина БУЛАНЕНКО.

На знімках: у ритмі запального танцю; на виставці декоративно-ужиткового мистецтва; народний артист України Павло Дворський; учасник ансамблю скрипалів музичних шкіл Чернівців.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

У НОМЕР

Новодар'ївку трусонуло. Через 5000 років?

У селищі Новодар'ївці Ровеньківської міськради днями сталася небувала тут століттями подія: його трясло протягом п'яти хвилин. За висновком фахівців, причиною виникнення коливань ґрунту є близькість території Луганської області до могутнього Середземноморсько-Альпійсько-Трансазійського сейсмологічного поясу Землі, що виник унаслідок зіткнення великих тектонічних плит. Луганська область, на думку вчених, належить до п'ятибальної сейсмічної території, але сильні коливання ґрунту тут можуть виникати вкрай рідко — приблизно раз на п'ять тисяч років.

Алла АНТИПОВА.

Уповільнювачі стають популярними

Новокраматорський машинобудівний завод (Донецька область) почав відвантажувати другу партію вагонних уповільнювачів на адресу Південно-Уральської залізниці. Перші дві сучасні машини, призначені для регулювання швидкості вагонних відчепів і механізації ручної праці на сортувальних гірках, уже прибули до Челябінська. Торік на Урал відправили шість уповільнювачів, за новим контрактом відвантажать іще стільки, повідомили кореспондентові «Голосу України» у прес-службі НКМЗ.

Крім Росії, 70 вагонних уповільнювачів, виготовлення яких освоєно на заводі за останні роки, успішно працюють на залізницях України і Білорусі. Створені і проходять випробування на станції Красний Лиман, що на Донеччині, дві нові, економічніші машини паркового типу.

Ліна КУЩ.

НавколоЕколо

Байка про бабака

Хто бував в українському степу, знає, якого чару додають їй стовпчиками застиглі біля своїх нір «вартові». А їхній посвист — особлива нотка у степовій пісні.

Бабак, більше подібний до добродушного плюшевого ведмедика, аніж до гризуна, насправді близький родич звичайних мишей і пацюків. Але на відміну від них цей симпатичний лінюх може бути дуже моторним у хвилини небезпеки. Найменша загроза — і бабак ховається в нірку, свистом попереджаючи інших про появу ворога. Отака бабакова солідарність!

Особливо популярним став бабак завдяки цінному хутрові та унікальним властивостям жиру. Скільки бабаків заплатили людині сумну «данину» за цю популярність!

А ворогів у них у природі вистачає — чотириногі і пернаті хижаки не проти того, щоб упіймати неуважного бабака. Особливо непереливки молодим звіряткам, природна цікавість яких часто-густо бере гору над почуттям небезпеки. А без цих маленьких степових вартових чогось не вистачає. Ніби з оркестру забрали одного музиканта...

Сергій ГЛАДКЕВИЧ.

Фото автора.

Віват, академіє! Віват, професоре!..

Восени цьогоріч Національна юридична академія імені Ярослава Мудрого відзначатиме 200-річний ювілейний день народження!

Найстаріший і найбільший правничий вуз країни бере свої витоки з Харківського імперського університету, заснованого 1804 року. Вже за незалежної України, 1995 року, академія отримала свою нинішню назву і статус Національного самоврядного державного вищого навчального закладу.

Нині академія це — 33 кафедри, із яких 19 профільних, на яких працює 500 викладачів, серед яких 70 докторів наук, професорів; понад 350 кандидатів наук, доцентів. На 12 факультетах навчається більш як 15 тисяч студентів. Без перебільшення — НЮА є мізками і кузнею кадрів правознавства України.

Щороку тут видається щонайменше по 700 наукових праць; 2004 року побачать світ 40 тільки підручників. Матеріальна база вузу — вісім прекрасних навчальних корпусів, достойні гуртожитки, пансіонат і санаторій, студентський профілакторій, сучасний спортивний комплекс. Гордість вузу — волейбольна команда «Юракадемія» — нинішній володар Кубка України; шаховий клуб. До речі, чинний чемпіон світу з шахів Руслан Пономарьов свого часу брав участь у шаховому турнірі на приз ректора Василя Тація. Добре знані також у країні та за її межами самодіяльний ансамбль бандуристок «Купала», чоловіча та жіноча хорові капели.

З 1987 року Національну юридичну академію імені Ярослава Мудрого очолює видатний вітчизняний правознавець, академік Національної Академії наук України, лауреат Державної премії України, Заслужений діяч науки і техніки України Василь Тацій. Корінний полтавець, а нині Почесний громадянин Полтави. Можливо, саме ця обставина, а ще ініціатива і наполегливість міського голови Полтави, народного депутата України Анатолія Кукоби, стали поштовхом до створення в місті факультету юракадемії. Сталося це 15 березня 2002 року. А вже влітку розпочалося спорудження навчального комплексу. І за неповних два роки, без жодної копійки бюджетних коштів, у Полтаві з'явилася надзвичайно красива споруда, що органічно вписалася в історичний архітектурний ансамбль обласного центру. Відтоді до послуг 120 студентів стаціонару та 120 — заочної форми навчання: висококласні навчальні аудиторії, бібліотека, конференц-зала, спортивний комплекс. Та найперше, звісно, — багаж наукових знань, що надають харківські, а то вже й полтавські викладачі.

Як і ведеться, на новосіллі називали імена тих добровільних помічників, меценатів, хто вже вписав своє ім'я в історію Полтавського факультету Національної юридичної академії імені Ярослава Мудрого. Їх багато, назвемо хоча б деяких: голова правління ВАТ «Полтаватрансбуд» Олексій Ландар, голова Господарчого суду області Петро Тимченко, прокурор області Григорій Середа, начальник ДПА області Сергій Яковлєв, голова Апеляційного суду області Віталій Оніщенко та інші нові й давні друзі. Нинішнім студентам є з кого брати приклад!

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

На знімках: на відкритті факультету ректор Василь Тацій і декан Полтавського факультету, кандидат юридичних наук, доцент Олег Бущан; «Ми — студенти Полтавського факультету юракадемії!»; у лекційній залі — на передньому плані студенти 2-го курсу Марина Михайліченко, Сергій Дудка, Лідія Полюхович; на заняттях з фізичного виховання студентки 2-го курсу Лідія Полюхович та Оксана Лазаренко.

Фото Валерія ЧЕРКАСА.

Чернівці файно грали (хто б сумнівався). Уявіть собі тільки ансамбль скрипалів музичних шкіл обласного центру

Найняли, щоб «кинути»

РАБСИЛА

Оскільки значну частку вітчизняного флоту розбазарено, розкрадено, списано на металобрухт, а новими суднами він майже не поповнюється, то від 70 до 90 тисяч українських моряків змушені найматися на роботу в зарубіжні судноплавні компанії. Комусь пощастить — роботодавець виявиться порядним: і умови на своєму судні нормальні забезпечить, і порівняно непогану зарплату своєчасно та сповна виплатить. Та немало й прикрих фактів: схоже, що посилюється тенденція, коли власники суден вже під час найму моряків міркують над тим, де, коли та на скільки їх «кинути». Тобто, нещадно поексплуатувавши якомога триваліший час, залишити без зарплати, без засобів до існування, без обумовленого відправлення після завершення терміну контрактів додому. Навіть ціною відмови від судна — зазвичай доволі старого, з якого все вже вичавлено. Ось лише кілька характерних ілюстрацій до проблеми, якою дедалі частіше доводиться займатися вітчизняним владним та профспілковим структурам.

Ти звідси не поїдеш...

Ізмаїлець Віталій Музика, попрацювавши обумовлений період другим механіком на судні «Баракуда» під прапором Гондурасу, так наситився черствим підфлажним хлібом, що вирішив повернутися додому. Та в компанії «Долфін Маріна» (Стамбул) мали щодо моряка дещо інші, напевно, плани, бо в отриманні вилученого паспорта, без якого повернення в Україну неможливе, категорично відмовили. Як не наполягав В. Музика, як не доводив, що йому конче потрібно їхати додому, відповідь була одна й та сама: ні та годі. Мабуть, ще не все, що хотіли, взяли від дешевої рабсили судновласники...

Моряк письмово звернувся до Генерального консульства України в Стамбулі, розповів про ситуацію, що склалася, просив допомоги. Дипломати — до турецької морської поліції. Спільними зусиллями таки вдалося повернути В. Музиці паспорт й на пільгових умовах відправити моряка судном «Вікторія» за маршрутом Стамбул — Херсон...

З турецькою компанією «Долфін Маріна» українським дипломатам випало мати справу ще до цього випадку. На довготривалі страждання було приречено 11 українських членів екіпажу судна «Насухі-1», що його орендувала згадана компанія. Після втручання працівників української консульської установи моряки отримали продукти харчування, питну воду, пальне та медичну допомогу і нарешті відбули на батьківщину. Належну зарплату отримали, щоправда, лише частково...

МЗС України визнало за потрібне поінформувати про ці випадки відповідні держустанови та профспілки України, а також публічно застерегти потенційні жертви, що шукають роботу «підфлажника»: «Керівництво компанії «Долфін Маріна» за допомогою українських крюїнгових компаній, зокрема «Експрес Транс Шиппінг і К°» (Ізмаїл), продовжує залучати на роботу українських моряків, не виплачуючи їм потім зарплату та штучно створюючи, задля їх подальшої експлуатації, додаткові проблеми з поверненням в Україну...» (цитата з листа М. Бродовича, заступника начальника Управління консульсько-правового забезпечення МЗС України).

Добре, що «кидал» названо поіменно — це справді хоч когось та застереже.

На допомогу прийшов інспектор МФТ

Майже половина екіпажу теплохода «Conti Will» (фрахтувальник — кіпрська компанія «Genfreight ltd») пропрацювала на судні вже трохи не рік, а про виплату морякам зарплати роботодавець наче забув. Затримували її й іншим членам команди. Неодноразові нагадування про борг залишалися без реагування, людей «годували» обіцянками, називаючи все нові терміни розрахунку. Тривога моряків посилилася, коли дізналися, що термін фрахтування судна кіпрською компанією ось-ось завершується, і воно повернеться до старого власника. Зміниться, само собою, й екіпаж. Що ж тоді — шукай вітра в полі?

На щастя, судно з українським екіпажем прийшло в рідні пенати — до Одеського морського порту. Поки вивантажували тут металопродукцію, й визріло рішення звернутися по допомогу до інспекції Міжнародної федерації транспортників (МФТ) в Україні. Конкретно —до інспектора Вадима Мощенка, про принциповість і наполегливість якого у обстоюванні прав та інтересів моряків, і не тільки українських, чутки серед «підфлажників» поширилися доволі швидко. Інспектор діяв оперативно і рішуче: одразу ж відвідав судно і, переконавшись у правоті членів екіпажу, почав переговори з капітаном та представником адміністрації компанії-фрахтувальника. У відповідь на спробу таки затягти розрахунок нагадав недавню історію зі страйком, теж через несвоєчасну виплату зарплати екіпажеві одного з іноземних суден в тому ж Одеському порту: «Ви теж цього хочете? Не радив би, це не піде на користь іміджу компанії. А розрахуватися з людьми все одно доведеться — для цього використаємо всі наявні у нас можливості».

Здоровий глузд таки взяв гору — зарплату морякам виплатили сповна. У присутності інспектора МФТ.

Повернулися з... порожніми кишенями

У Центральній раді профспілки працівників морського транспорту України, куди звернувся із заявою про допомогу в отриманні заароблених на іноземному судні грошей капітан Н., не думали, що справа, за яку без вагань взялися, невдовзі зайде в глухий кут. Причому, не лише для Н. Адже, в принципі, чимало подібних проблем досі вдавалося більш-менш успішно розв'язувати...

Фото з архіву «ГУ».

А починалося все так: у порту Ломе (Того) капітан Н., який працював на теплоході «Бореас» (судновласник-менеджер — мальтійська компанія «Рамблер Шиппінг») попросив заміни та остаточного розрахунку. Його прохання судновласник задовільнив. Щоправда, з... обманом. Бо представник компанії пред'явив капітанові документ, який нібито засвідчував, що на його рахунок в одному з одеських банків переказано борг із зарплати за п'ять місяців, а насправді, як пізніше з'ясувалося, то був документ лише про наміри перерахувати суму заборгованості. Про це Н. дізнався аж тоді, коли прилетів літаком додому. Ось і пішов до профспілки в надії разом з нею домогтися справедливості.

Центральна рада профспілки працівників морського транспорту з'ясувала, що «Бореас», уже на чолі з новим капітаном, узяв курс на іспанський порт Більбао. Вирішили звернутися за сприянням до тамтешніх колег по МФТ. Але судно несподівано іспанська поліція заарештувала. Разом з українським екіпажем. Причина —підозра в причетності нового капітана до наркобізнесу. Судно, що вже вичерпало свої технічні можливості, його менеджер поспішив кинути напризволяще. Понад тиждень українські моряки перебували на теплоході без їжі й води, аж доки МФТ, на прохання української профспілки, не подбала про забезпечення їх найнеобхіднішим... А потім — і про репатріацію на батьківщину.

Питання про оплату праці українських моряків, у тім числі й капітана Н., залишилося відкритим. Рабсила, одне слово, задарма.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса—Ізмаїл.

«ЛІКАРНЯНИЙ ЛИСТОК»

— Здрастуйте, безплатний лікарю! — Здрастуйте, безнадійно хворий!

ІСТОРІЯ ХВОРОБИ

Дорогий рак

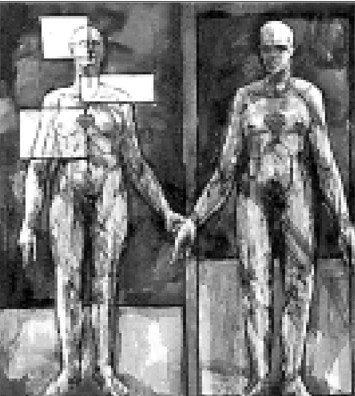

За останні сто років за рівнем захворюваності та смертності онкопатологія перемістилася з десятого місця на друге, поступаючися лише хворобам серцево-судинної системи. За прогнозами Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ), до 2020 року онкологічні захворювання вийдуть на перше місце.

Завідувач кафедри онкології Національного медичного університету ім. О. Богомольця, доктор медичних наук, професор Ігор Щепотін зазначає, що лише 30% хворих одержують спеціалізоване лікування, інші обслуговуються в загальнолікувальній мережі нерідко навіть лікарями без онкологічної кваліфікації. Отож якість лікування конкретного хворого, а часто і його життя, залежать від кваліфікації лікаря, технічної та лікарської забезпеченості лікарні.

У нашій країні не вистачить усього бюджету охорони здоров'я, якщо його адресувати тільки одній онкологічній службі, щоб задовольнити її реальні запити на 100%. У 2004 році в держбюджеті на програму «Онкологія» передбачено 130 млн. 360,1 тис. грн., з яких 115 млн. 650,1 тис. грн. піде на медикаменти і 14 млн. 710 тис. — на обладнання.

НАША ДОВІДКА. За останні десять років кількість онкологічних хворих в Україні зросла на 25%. Загальна чисельність населення скоротилася на 4 млн. осіб. У нашій країні щорічно фіксується більш як 160 тис. нових випадків злоякісних новоутворень, майже 100 тис. мешканців помирають від раку, до того ж 35% померлих — особи працездатного віку. За розрахунками фахівців, до 2020 року кількість тих, хто вперше захворів на рак, в Україні перевищить 200 тис. на рік.

У травні 2002 року прийнято Державну програму «Онкологія на 2002—2006 роки», в якій намічено ефективні державні заходи щодо профілактики, раннього виявлення та лікування онкологічних захворювань. Ахіллесовою п'ятою української онкологічної служби залишається проблема несвоєчасної діагностики і фінансування. На думку головного онколога Міністерства охорони здоров'я України, директора Інституту онкології АМН України, доктора медичних наук, професора Сергія Шалімова, відсутність координації у взаємодії онкологів і лікарів загальної практики призводить до пізнього виявлення хвороби, а мізерне фінансування (на онкологічне ліжко виділяється від 60 копійок до 5 гривень на добу) не дає змоги підтримувати стан хворого на належному рівні.

Голова Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я, материнства і дитинства Микола Поліщук на тематичних парламентських слуханнях підкреслив, що під час закупівлі лікарських засобів і обладнання за бюджетні гроші не враховуються показники «вартість-користь», велика частина коштів витрачається на паліативні препарати, які серйозно не впливають на виживання. Рішення про тендерні закупівлі суб'єктивні, їх приймають особи, які не знайомі навіть із принципами хіміотерапії, асортимент закупівель не збалансований, перевага віддається дорогим брендовим препаратам.

Ігор Щепотін також відзначає, що у вітчизняних онкологів немає серйозних розбіжностей стосовно ефективних схем лікування, однак вони виникають, коли йдеться про держзакупівлі препаратів для безплатного лікування. Оптимальне співвідношення ціни та якості досі залишається золотим правилом вигідної покупки, проте воно часто порушується під час закупівель за бюджетні кошти.

Закупівля ліків: замовляють одне, одержують інше

РЕЦЕПТ

Незабаром має відбутися закупівля препаратів для лікування онкологічних хворих. Однак з початку цього року держава не виділила жодної копійки на закупівлю ліків для лікування онкохворих. Для того, щоб скласти загальний список необхідних ліків, НДІ онкології АМН України розсилає на ім'я головних онкологів областей запит. Ті, у свою чергу, від регіону складають заявку на потребу в тих чи тих препаратах на рік. Регіони заявки на медикаменти подали ще наприкінці 2003 року. Але досі постачання заявлених препаратів до онкологічних медустанов не здійснено.

Перелік хіміопрепаратів, який буде винесено на онкологічний тендер 2004 року, для лікування дорослих хворих з онкологічною патологією через лобіювання своїх інтересів деяких фірм змінювався багато разів. Остаточні заявки з регіонів Міноохорони здоров'я збирало до 15 квітня 2004 року і звело їх у вигляді повного переліку на суму 116 355 680,97 гривень.

Недавно в журналі «Вісник державних закупівель» опубліковано перелік медикаментів для закупівлі за бюджетні кошти. Там присутні препарати, які не значаться в заявках з регіонів. Але немає ліків, потреба в яких реально існує і заявлена з місць. Інакше кажучи, лікарі замовляють одні ліки для лікування хворих, а їм намагаються нав'язати інші... Що це: недбалість чиновників Міноохорони здоров'я чи підстава з метою продати те, що вигідно, а не те, чого потребують хворі?

ТЕРМОМЕТР

Довгобуд нарешті «вилікувався»

Галицька центральна районна лікарня, що на Івано-Франківщині, отримала новий корпус, де розмістилися дитяче і терапевтичне відділення. Нарешті довгобуд, який мозолив очі більш як 20 років, набув європейського вигляду. Кошти для цього збирали з усіх кишень — обласного і районного бюджетів, спонсорів, благодійників. А в галичан уже розгорівся апетит — хочуть взятися за будівництво хірургічного корпусу і здати його в наступному році.

Міряй цукор, доки життя не згіркло

Усі охочі іванофранківці могли виміряти свій артеріальний тиск і визначити рівень глюкози в крові під час днів діабету для хворих на цю недугу, які вперше провели на Прикарпатті обласна Асоціація хворих на цукровий діабет спільно з Асоціацією лікарів-ендокринологів за сприяння Київського заводу інсулінових препаратів «Індар». Учасники акції не лише перевірили своє здоров'я, а й отримали спеціальну літературу про цю хворобу, послухали лекції про правильне харчування, інсулінову терапію, подивилися тематичний концерт, **повідомляє наш власний кореспондент Дарина НАЗАРЧУК.**

Під «Лікарняним листком» підписалася Ольга ВАУЛІНА.

ОГОЛОШЕННЯ

Відкрите акціонерне товариство «Дарницький плодоовочевий комбінат»

повідомляє, що Загальні збори акціонерів відбудуться 15 липня 2004 року об 11.00 годині за адресою: м. Київ, вул. Новопирогівська, 58 (зал засідань КГЦ АТ «Укравто», 5 поверх)

Порядок денний:

1. Звіт Правління про результати фінансово-господарської діяльності за 2003 рік.
2. Звіт Спостережної ради про діяльність за 2003 рік.
3. Звіт та висновки Ревізійної комісії про достовірність річного звіту та балансу за 2003 рік.
4. Затвердження річних результатів діяльності та балансу товариства.
5. Визначення порядку розподілу прибутків за 2003 рік.
6. Визначення напрямків діяльності товариства у 2004 році.

Реєстрація акціонерів відбудеться 15 липня 2004 року з 9 години 30 хвилин до 10 години 30 хвилин. Для реєстрації акціонерам необхідно мати при собі документ, що посвідчує особу, а представникам акціонерів також документ, що посвідчує їх повноваження.

Правління ВАТ «Дарницький плодоовочевий комбінат»

Постановою Господарського суду Автономної Республіки Крим (95000, м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) від 26.04.2004 р. по справі № 2-20/1302-2004 багатофункціональний сільськогосподарський кооператив «Саки», адреса: 96570, вул. Центральна, с. Оріхове, Сакський район, АР Крим, ЄДРПОУ 00850218 (р/р 26040487024863 у Євпаторійському відділенні «Укрсоцбанк», МФО 324076) визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено арбітражного керуючого Головачова Володимира Даниловича (ліцензія АА № 485251 від 27.03.2003 р. поштова адреса: 97012, кв-л ім. Єгудіна, 38/14, с. Петрівка, Красногвардійський р-н, АР Крим, тел. 8-06556-23913).

Господарський суд АР Крим (м. Сімферополь, вул. К. Маркса, 18) порушив справу № 2-8/6138-2004 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Агрофірма Україна» (98464, АР Крим, Бахчисарайський район, с. Червоний Мак, р/р 26009488341001 в АК АППБ «Україна», МФО 324214, ЗКПО 03759808).

Розпорядником майна призначено Герасімова Ілью Анатолійовича (АР Крим, м. Сімферополь, вул. Гагаріна, 36, кв. 52; ліцензія № 140432 від 10.06.02 р.).

Претензії та заяви кредиторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Господарським судом м. Києва порушено справу про банкрутство № 15/171-б (Ухвала від 27.04.04 р.) Колективного підприємства «Біла лелека» (юридична адреса: м. Київ, пр-т Миру, 10-а, код ЄДРПОУ 22944032; п/рах. 26007301360632 у філії «Залізнічне відділення Промінвестбанку в м. Київ», код Банку 322153). Постановою Господарського суду м. Києва від 11.05.04 р. Колективне підприємство «Біла лелека» визнано банкрутом та відкрита ліквідаційна процедура.

Ліквідатором призначено Білодід Галину Миколаївну (ліцензія АА № 047839 від 19.10.2001 р.).

Заяви направляти ліквідатору (03143; Київ-143, а/с 6) та в Господарський суд м. Києва.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Будпроект альтернатива» (код ЄДРПОУ 32108809) відповідно до рішення Святошинського районного суду м. Києва за справою № 2-1167/2004 р. від 04.03.2004 р. повідомляє про свою ліквідацію.

Господарський суд Миколаївської області Постановою від 12 травня 2004 року (справа № 5/253) визнав банкрутом та відкрив ліквідаційну процедуру щодо Очаківського підприємства водопровідно-каналізаційного господарства, код ЄДРПОУ 19295819, адреса: 57500, Миколаївська обл., м. Очаків, вул. Миру, 24. Ліквідатором призначено Черепенко В. Г. (ліцензія № 140411 від 12.06.2002 року).

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 04.03.2004 р. порушено справу № 42/51Б про банкрутство та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів Відкритого акціонерного товариства «Донінвестбуд» (84200, Донецька обл., м. Дружківка, вул. Заводська, 6, код ЕДРПОУ 05428116, р/р 26005190671012 в Приватбанку, м. Краматорська, МФО 335548).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Патерилова Віталія Віктровича, ліцензія № 783055 (83050, м. Донецьк, пр. Миру, 1/309, тел. 8-050-3608066). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Ухвалою Господарського суду Донецької області (83048, м. Донецьк, вул. Артема, 157) від 13.04.2004 р. порушено справу № 42/60Б про банкрутство та введено мораторій на задоволення вимог кредиторів Відкритого акціонерного товариства «Дружківське автотранспортне підприємство 11418» (84200, Донецька обл., м. Дружківка, вул. Нова, 8, код ЄДРПОУ 03113733, р/р 26006274897012 в Приватбанку м. Краматорська, МФО 335548).

Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Патерилова Віталія Вікторовича, ліцензія № 783055 (83050, м. Донецьк, пр. Миру, 1/309, тел. 8-050-3608066). Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом 30 днів з дня опублікування оголошення.

Закритого акціонерного товариства «УкрАгро НПК»

Позачергові Загальні збори акціонерів Закритого акціонерного товариства «УкрАгро НПК» (надалі — «Товариство») відбудуться 14 липня 2004 року о 13:00 за адресою: Україна, 19200, Черкаська область, м. Жашків, вул. Промислова, 1.

Порядок денний:

1. Обрання членів ревізійної комісії Товариства.
2. Збільшення статутного фонду (капіталу) Товариства.
3. Рішення про випуск акцій Товариства.
4. Внесення змін та доповнень до статуту Товариства.
5. Створення філій та представництв, затвердження їх положень. На виконання статті 40 Закону України «Про господарські товариства» повідомляємо наступне:

а) Мотивом збільшення статутного фонду (капіталу) Товариства є мета отримання додаткових обігових коштів. Збільшення Статутного фонду (капіталу) планується провести шляхом збільшення кількості акцій існуючої номінальної вартості. Мінімальний розмір збільшення Статутного фонду (капіталу) становить 500 000,00 гривень (п'ятсот тисяч гривень 00 коп.)

б) Статут Товариства планується змінити шляхом викладення п.8.1. та 8.2., у наступній редакції:

«8.1. Для забезпечення діяльності Товариства за рахунок внесків Акціонерів створюється Статутний Фонд (Капітал) Товариства, який становить 3 797 000, 00 гривень. (три мільйони сімсот дев'яносто сім тисяч гривень 00 коп.). Статутний фонд (капітал) Товариства поділено на 3 797 (три тисячі сімсот дев'яносто сім) штук простих іменних акцій.

8.2. Товариство випускає 3 797 (три тисячі сімсот дев'яносто сім) штук простих іменних акцій в документарній формі номінальною вартістю 1 000,00 гривень (одна тисяча гривень 00 коп.) кожна (надалі за текстом — Акції).»

в) Додатково випускаються 500 (п'ятсот простих іменних акцій загальною номінальною вартістю 500 000,00 гривень (п'ятсот тисяч гривень 00 коп.).

г) Номінальна вартість акцій, що випускаються, не змінються та становить 1 000,00 грн. (одна тисяча гривень 00 коп.).

д) Права акціонерів при додатковому випуску акцій не змінюються. Переважним правом на придбання акцій при новій емісії користуються акціонери Товариства пропорційно їх частиці у Статутному фонді (капіталі) на дату прийняття Загальними зборами акціонерів рішення про випуск акцій.

е) Відкритої підписки на акції не здійснюється. Всі акції розподіляються між засновниками (акціонерами) на загальних зборах 14 липня 2004 року.

є) Збитків, пов'язаних зі збільшенням статутного фонду (капіталу), не очікуються. У разі виникнення збитків, вони відшкодовуються згідно чинного законодавства України.

Акціонерам надається можливість ознайомитись з інформацією та документами включеними до порядку денного безпосередньо за місцем знаходження Товариства.

Реєстрація акціонерів буде здійснюватись з 12:00 до 12:45 в день проведення зборів. Для реєстрації акціонерам при собі необхідно мати паспорт, або інший документ, що посвідчує особу. Представникам окрім документа, що посвідчують особу —довіреність, оформлену згідно вимог чинного законодавства.

Довідки можна отримати за телефоном: (04747) 2-13-62.

ДАЛІ БУДЕ

Мал. Володимира КАЗАНЕВСЬКОГО.

Від ведучої

Мій знайомий називає страви, які йому особливо смакують, «піднесеними» або «душевними». Сьогоднішня «Далі буде» схожа на «піднесений салатик» чи «душевний борщик». По суті, вона про секрети, загадки й таємниці, але без позаземних цивілізацій чи давніх писань. Ми розкриємо секрети майстерності і розповімо про загадковість учинків. Словом, поговоримо про земне, але не приземлене.

Ірина БУЛАНЕНКО.

Свиня покаже дулю

ОТАКОЇ!

Зібраних у Вінниці більш як 300 кілограмів радянських мідяків не вистачило для спорудження пам'ятника «Скорбота за втраченими заощадженнями». Тому представники громадського об'єднання повернення банківських заощаджень вирішили продовжити акцію «Здай непотрібне» і поширити її на терени районів області. «Скорбота» буде схожа на «свиню-копилку», в якої замість п'ятачка визиратиме «соковита» дуля.

Віктор СКРИПНИК.

Вінниця.

Цього дня

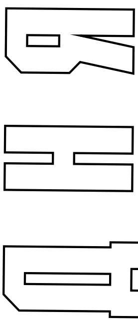

■ 1883 р. У Москві освячено храм Христа Спасителя. ■ 1902 р. У Львові розпочався страйк робітників-будівельників. ■ 1909 р. Помер композитор і музичний діяч Денис Січинський. ■ 1940 р. Київський театр ім. Франка нагороджено орденом Леніна й удостоєно звання академічного. ■ 1947 р. У СРСР скасовано смертну кару. (1950-го відновлено.) ■ 1973 р. Відкрився I Всесоюзний фестиваль мистецтв «Київська весна». ■ 1982 р. З нагоди 1500-річчя столицю України нагороджено орденом Дружби народів. Відкрито Музей історії Києва. Встановлено звання «Почесний громадянин м. Києва».

Олень там бродить увесь день

ФОТОПОГЛЯД

За чотириста кілометрів від Калгарі у Великих канадських горах розташоване курортне містечко Банф. Природні красоти, п'ятизіркові готелі, затишні кафе й ресторани приваблюють сюди туристів. У місті немає висотних споруд, більшість будинків — з дерева. А по вулицях можна проїхатися на гужовому таксі.

Містечко Банф — на території Національного заповідника. Вранці біля готелю запросто зустрінеш оленя, який спокійно пасеться на газоні. А коли до вашого столика в кафе підбіжить білка, не дивуйтеся — напевно, хтось із відвідувачів забув зачинити за собою двері.

На знімку: на одній з центральних вулиць міста гужове таксі чекає на пасажирів.

Володимир ТАРАСЕНКО.

Фото автора.

Літо неминуче...

«Перезимувавши» разом із природою холодну затяжну весну нинішнього року, ми таки наблизилися до літа. А відтак, хочемо ми того чи ні, треба думати про відпустку.

Фото Юрія ВЕНГЕРЕША.

Городи, дачі та присадибні турботи — невід'ємна частина літнього відпочинку, але не весь же час працювати. І з'являються найзаповітніші бажання — море, гори, Крим — наше рідне, так би мовити, близьке зарубіжжя.

Він готується до зустрічі кожного — чи то пітерця, чи москвича, чи німця з датчанином. Південний берег манить, а ціни вже сьогодні «зашкалюють» (на бензин уже підвищили). Столицям світу годі й змагатися влітку з Ялтою і Лівадією.

І тут, як чортик з табакерки, випливає тепле море в Миколаївці з піщаним пляжем. Сорок хвилин від Сімферополя, і ти в скромному селищі з прийнятними для пересічного відпочивальника цінами. Котеджі з двомісними номерами під ключ і затишні бази відпочинку, непогано підготовлений приватний сектор і вже зовсім недорогі «барачні» будівлі на березі моря. Кафе і ресторанчики, їдальні і бари чепуряться до сезону.

Так, є і розвалений кіоск із написом «Екскурсії», і забиті поки що вікна на всіх прибережних базах, але настане літо... і поїдуть переповнені потяги в бік моря — до сонця і тепла.

І якщо наші скромні бажання збіжаться з можливостями гостинних кримчан — літу бути.

Лариса СЕРЕВЕНЧУК.

Хіба орхідеї дикі?

ДИВНЕ ПОРУЧ

На Кінбурнській косі, на околиці села Покровка, розцвіли орхідеї. Місцеві жителі інакше дивляться на такі принадності. Орхідейними полями їдуть вози, машини, мотоцикли, на них випасають корів. А приїжджі від чарівної краси цих квітів у захваті.

Фото автора.

— Зозулинець розмальований — дуже рідкісна рослина, занесена до Червоної книги України, — каже директор регіонального ландшафтного парку «Кінбурнська коса» Зиновій Петрович. — Російською мовою назва квітки — «ятрышник точечный», латинською — орхіс пикта. Орхіс означає яйце. І справді, в основі кореня орхідеї два яйця, що нагадують молоду картоплю. Росте цей вид диких орхідей тільки на нижньодніпровських пісках, на 30 гектарах. На одному квадратному метрі буває до 100 рослин.

Загалом на Кінбурнській косі у травні зацвітає п'ять різновидів орхідейних. Дика орхідея — точна міні-копія своєї тропічної родички. Кожна стеблинка — гроно орхідейок. Ледь вітер колихне галявинку — в повітрі розливається непояснимо ніжний, трохи ванільний запах.

Цвіте орхідея лише на 15-му році життя. Десять років насіння дозріває у землі, в засоленому ґрунті, і лише потім з'являються перші паростки.

«ГУ» вже писав, що землю на одній з ділянок орхідейного поля дали місцевому фермеру для ведення господарства. І він не єдиний, кого тут приваблюють не орхідеї, а земля. Місцеві жителі до цього ставляться по-різному.

Світлана Шибко, 35 років, працівниця приватного підприємства:

— Ми живемо на косі з 1989 року. Коли розцвітають орхідеї, обов'язково приходжу ними помилуватися. Дуже хочеться, щоб цю красу побачили мої діти й онуки.

Володимир Зебек, 73 роки, художник:

— Усе, що тут виростає, цінне тим, що так було і складалося століттями. Не зможе наша коса витримати усіх новоспечених любителів природи.

Сергій, 16 років, школяр:

— А мені «по барабану» усякі жовтці, квіточки. Користі від них жодної. Продати їх не можна. Та й хто купить?

Ганна Володимирівна, пенсіонерка:

— Не знаю, про які орхідеї ви кажете. Ну, цвітуть у травні рожеві квіточки. Ми називаємо їх степовим едельвейсом. Красиво, звичайно. Але якщо стягуватимуть штраф за те, що моя корова туди забрела, то навіщо мені це?

Штраф, до речі, за знищення квітів чималий. Одна орхідея «коштує» за Червоною книгою 205 гривень.

Порушників дирекція парку карає. А як покараєш орендаря землі, якому віддали заповідні угіддя?

Олена ІВАШКО.

Миколаївська область.

Слава Заславського

ХАРАКТЕРИ

Бригадир механоскладальників Ілля Заславський — людина авторитетна і шанована на КП «Київтрактородеталь». Трудова біографія Іллі Мойсейовича почалася 54 роки тому, коли після 8-го класу прийшов на завод вогнетривких мас учнем слюсаря. А вже через 11 років мав шостий розряд і очолював першу на заводі бригаду комуністичної праці — був тоді такий рух...

Років 25 тому під час спорудження київського Будинку торгівлі будівельники зіткнулися з проблемою — виготовити одинадцятиметрову металеву форму для бетонної колони. А як зварити багатотонну конструкцію, щоб її прогин за технічними вимогами не перевищував двох міліметрів? Сміливців довго не знаходилося. Зголосився лише Заславський з бригадою.

— То була колосальна робота, — пригадує Ілля Мойсейович. — Необхідно було вздовж усієї одинадцятиметрової конструкції накласти чотири зварних шви за спеціальною технологією, щоб уникнути майже неминучої у таких випадках деформації. Вже після всього багато хто із спеціалістів не міг повірити, що відхилення від осі не перевищувало півтора міліметра...

А якось у цеху кольорового лиття змонтували кран-балку без будь-якої підйомної техніки. Один із тодішніх заступників головного інженера попросив виконувати цю не тільки складну, а й небезпечну монтажну операцію в його присутності.

— А я, бачте, — хитро посміхається Ілля Мойсейович, — не люблю, коли начальство спостерігає, як я працюю. Тому покликав його подивитися вже на готову роботу. Той начальник (до речі, я вважаю його справжнім інженером) ще потім довго допитувався, як же нам удалося за дві години без підйомного крана затягнути на п'ятиметрову висоту отаку махину.

— Одні працівники чітко дотримуються технічних процесів, а Заславський ніколи і нічому не вірить, — розповідає начальник цеху №3 Анатолій Верещак. Він критично підходить до креслень, оснащення і нерідко пропонує виготовити інші, досконаліші.

Професію свою Ілля Мойсейович любить. Ті, хто проходить його школу майстерності, і самі потім стають справжніми майстрами. 10 років тому, коли досягнув пенсійного віку, заявив товаришам: років 30 ще попрацюю. На 70-річчя пригадав обіцянку, каже, лишилося 20. До речі, до ювілею ветеран одержав почесне звання «Заслужений машинобудівник України».

Олександр СИНИЦЯ.

Фото автора.

На знімку: Ілля Заславський.

Блукаючий лицар

У селі Тинна нібито вже літ десять блукає привид у білому адміральському мундирі

АНОМАЛІЇ

Тинна — за півгодини їзди від міста Дунаєвець на Поділлі. Колись тут жив чоловік з дивним для України іменем Шарль-Генріх-Ніколя-Оттон принц де Нассау-Зіген.

Принц Нассау був маршалом французької армії та адміралом російського флоту, іспанським грандом і німецьким курфюрстом, російським поміщиком і польським магнатом. Усі звання і почесті отримав після блискучих військових перемог.

Шарль народився у замку своєї прабабці в Сен-Арпоні, Пікардія. Він походив з роду Оттона Нассауського, що був полководцем у німецького імператора Генріха Птахолова. Дивна сімейка: бабуся Шарля так ненавиділа свого чоловіка, що приховала від нього народження сина, і той, законнонароджений, втратив привілеї. Тому й Шарль у спадок отримав лише титул, а не землю.

15-літній Шарль подався на війну, став ротмістром драгунів. Далі, молодий та гарний, дістався Парижа, мав успіх у дам та повагу в чоловіків. Йому швидко набридли бали й полювання, де він славився тим, що стріляв птахів на льоту. І принц рушив у кругосвітні мандри на фрегаті «La Boudeuse» — на два роки раніше за експедицію Кука. Він любив фантастичні проекти. Хотів заснувати нове царство на півдні Африки! А медовий місяць провів на

Гібралтарі, командуючи там плавучими батареями, і мало не загинув.

Іспанці пропонували принцові очолити Валлонську гвардію. Та він відмовився: «Керуючи найпрекраснішим військовим формуванням Європи, я матиму велику пенсію. Але провести півжиття в Іспанії — це надто довго, особливо з тих пір, як я знаю Варшаву!»

Так писав Шарль своїй принцесі, чарівній полячці Кароліні Гоздській, колишній княгині Сангушко. Блиск польського королівського двору справді підкорив його. А ще більше чарувала дивовижна земля Україна, де Кароліна мала маєток неподалік Дністра. Принц хотів пустити кораблі по цій річці й возити товари до Франції та Іспанії. Воїн став купцем? Ні, інше: Нассау-Зіген любив неймовірні плани, навіть невигідні.

«Навіжений!» — сказала про Нассау Катерина II, коли Потьомкін рекомендував вдатися до послуг цього зірвиголови. А вже в грудні 1786-го принц зустрівся з Потьомкіним у Кременчуку, вступив на російську службу, боронив Крим від турків, командував гребним флотом, тричі розбив турецького адмірала Гассана. Він служив імперії десять літ, до смерті Катерини. Й став непотрібний, бо Павло I ненавидів фаворитів матері.

Була одна дорога — до маєтку в Тинну. Землі у принца та принцеси були і в Криму, Білорусі, Польщі, але найбільше любили вони подільське село. Шарль вирощував небачені тут квіти, цвітну капусту. А ще обговорював з Наполеоном план спільного походу росіян і французів на Індію! Але Росія й Франція посварилися. Принц трохи не дожив до походу Наполеона на Москву й помер у Тинній 1808 року, на 63-му році життя.

Старі люди ще розказують про принца, який любив... порпатися в землі. Це й усе, що зосталося в пам'яті. Маєток розібрано, костьол, перлину подільської архітектури, збудований володарями Тинної, знищили в 1956 році атеїсти. А могилу принца з гарним надгробком стерли з лиця землі літ десять тому під час спорудження нового костьолу. Нібито заважала вона будівництву. От і «посунули» колишнього володаря, й сліду не знайти. Може, тому й блукає він сільськими стежками. Кажуть, бачили, як сидить у присмерку біля костьолу, взявши голову в руки. А може, то маячить людська совість? Бо нині навіть той, хто руйнував святині, їх відбудовує. Тільки б не коштом нових руйнацій...

Віра ШПИЛЬОВА.

Хмельницька область.

На знімку: портрет принца роботи австрійського художника Яна Лампі старшого (1790 р.). Зберігається в замку Салієс у Франції.

Репродукція дослідника Сергія ФЕДОСЄЄВА.

Кросворд тещі подобається

АМБІЦІЇ

Останнім часом луганці дедалі частіше заявляють про бажання стати всесвітньо знаменитими, зареєструвавши свій рекорд у Книзі Гіннесса. Сергій Осінній вирішив прославитися за допомогою величезного кросворда. Творіння складатиметься з 30 600 слів, займатиме площу 2,5х2,5 метра. Нині автор працює над 24-ю тисячею слів.

Як розповідає Сергій, ідея спала на думку випадково, після того, як він довідався про хлопця з Вірменії, котрий узявся скласти кросворд із 15 тисяч слів. Сергія це завело, і він вирішив позмагатися з вірменом: зробити на дві тисячі більше. Проте невдовзі з'ясувалося, що світовий рекорд уже досяг 26 600 слів, тому довелося свої плани коригувати.

За освітою Сергій Осінній інженер-механік, закінчив аспірантуру, але змушений займатися підприємництвом. Бізнес допомагає утримувати родину, проте морального задоволення 40-річному інтелектуалові не дає. Створення кросворда стало для нього віддушиною. Його «велетень» складається зі ста вузлів, у кожному з них більш як триста слів. Жаргонних і розмовних слів, назв хвороб і ліків Сергій навмисно не вживає, вважаючи це ознакою непрофесіоналізму. Головний уболівальник і експерт у нього — рідна теща.

Алла АНТИПОВА.

Луганськ.

Голос України

Редактор номера Віталій СУДДЯ.

Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДЯ.

Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.

- За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- Рукописів не повертаємо.
- Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
- При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.

(р) Платні матеріали.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Ціна договірна

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Передплатні індекси: для індивідуальних передплатників — 40224, для підприємств і організацій — 60955.

Загальний тираж 159037.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 03047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»

Зам. 3011094. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 454-84-92; телефакс — 234-72-54; відділ реклами — 449-72-53, 454-81-34, 454-81-44; телефакс — 449-85-62.

E-mail: mail@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій

Internet: http://uamedia.visti.net/golos

Передплата на газету «Голос України» (on-line) за адресою: www.dnepropochta.dp.ua; www.presa.ua

При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»